

IV

(Πράξεις εγκριθείσες, πριν από την 1η Δεκεμβρίου 2009, δυνάμει της συνθήκης ΕΚ, της συνθήκης ΕΕ και της συνθήκης Ευρατόμ)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Νοεμβρίου 2009

σχετικά με τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

(2010/48/ΕΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 13 και 95, σε συνδυασμό με το άρθρο 300 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο δεύτερη φράση και το άρθρο 300 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Τον Μάιο του 2004, το Συμβούλιο εξουσιοδότησε την Επιτροπή να διεξαγάγει διαπραγματεύσεις εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την προστασία και την προάσπιση των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία (εφεξής: «Σύμβαση των ΗΕ»).
- (2) Η σύμβαση των ΗΕ εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 13 Δεκεμβρίου 2006 και τέθηκε σε ισχύ στις 3 Μαΐου 2008.
- (3) Η σύμβαση των ΗΕ υπεγράφη εξ ονόματος της Κοινότητας στις 30 Μαρτίου 2007 με την επιφύλαξη της πιθανής σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία.
- (4) Η σύμβαση των ΗΕ αποτελεί κατάλληλο και αποτελεσματικό πύλωνα για την προαγωγή και την προστασία των ατόμων με αναπηρία στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην οποία τόσο η Κοινότητα όσο και τα κράτη μέλη της αποδίδουν πολύ μεγάλη σημασία.
- (5) Ως εκ τούτου, η σύμβαση των ΗΕ θα πρέπει να εγκριθεί εξ ονόματος της Κοινότητας, το συντομότερο δυνατόν.

(6) Η έγκριση αυτή ωστόσο θα πρέπει να συνοδεύεται από επιφύλαξη, η οποία θα διατυπωθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, όσον αφορά το άρθρο 27 παράγραφος 1 της σύμβασης των ΗΕ, προκειμένου να τονιστεί ότι η Κοινότητα συνάπτει τη σύμβαση των ΗΕ με την επιφύλαξη του δικαιώματος των κρατών μελών βάσει του κοινοτικού δικαίου, όπως προβλέπεται από το άρθρο 3 παράγραφος 4 της οδηγίας 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου ⁽²⁾, να μην εφαρμόζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης λόγω αναπηρίας στις ένσπλιες δυνάμεις.

(7) Οι τομείς που καλύπτονται από τη σύμβαση των ΗΕ υπάγονται στην αρμοδιότητα τόσο της Κοινότητας όσο και των κρατών μελών της. Συνεπώς, σε περιπτώσεις συντρέχουσας αρμοδιότητας, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταστούν συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ώστε να τηρούν από κοινού με συνεκτικό τρόπο τις υποχρεώσεις που ορίζονται στη σύμβαση των ΗΕ και να ασκούν με συνεκτικό επίσης τρόπο τα δικαιώματα που τους έχουν δοθεί.

(8) Η Κοινότητα, κατά την κατάθεση της πράξης τυπικής επιβεβαίωσης, θα πρέπει επίσης να καταθέσει δήλωση, βάσει του άρθρου 44 παράγραφος 1 της σύμβασης, που να προσδιορίζει τα ζητήματα που διέπονται από τη σύμβαση για τα οποία τα κράτη μέλη έχουν εκχωρήσει τις αρμοδιότητές τους στην Κοινότητα,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1

1. Η σύμβαση των ΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία εγκρίνεται εξ ονόματος της Κοινότητας, με επιφύλαξη ως προς το άρθρο 27 παράγραφος 1 αυτής.

2. Το κείμενο της σύμβασης των ΗΕ περιέχεται στο παράρτημα I της παρούσας απόφασης.

Το κείμενο της επιφύλαξης περιέχεται στο παράρτημα III της παρούσας απόφασης.

⁽¹⁾ Γνώμη η οποία διατυπώθηκε στις 27 Απριλίου 2009 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16.

Άρθρο 2

1. Ο πρόεδρος του Συμβουλίου εξουσιοδοτείται να ορίσει το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που είναι αρμόδια να καταθέσουν, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, την πράξη τυπικής επιβεβαίωσης της σύμβασης στον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τα άρθρα 41 και 43 της σύμβασης των ΗΕ.

2. Κατά την κατάθεση της πράξης τυπικής επιβεβαίωσης, το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο ή πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 της σύμβασης, καταθέτουν τη δήλωση αρμοδιοτήτων που περιέχεται στο παράρτημα II της παρούσας απόφασης και την επιφύλαξη που περιέχεται στο παράρτημα III της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 3

Όσον αφορά τα θέματα που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Κοινότητας και με την επιφύλαξη των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων των κρατών μελών, η Επιτροπή αποτελεί εστιακό σημείο για τα ζητήματα που συνδέονται με την εφαρμογή της σύμβασης των ΗΕ, σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 1 της σύμβασης των ΗΕ. Οι λεπτομέρειες λειτουργίας του σχετικού εστιακού σημείου ορίζονται σε κώδικα δεοντολογίας πριν από την κατάθεση της πράξης τυπικής επιβεβαίωσης εκ ονόματος της Κοινότητας.

Άρθρο 4

(1) Όσον αφορά τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας, η Επιτροπή εκπροσωπεί την Κοινότητα στις συνεδριάσεις των οργάνων που δημιουργούνται βάσει της σύμβασης των ΗΕ, και ιδίως στην αναφερόμενη στο άρθρο 40 της σύμβασης διάσκεψη των μερών, και ενεργεί εξ ονόματός της για τα θέματα με τα οποία ασχολούνται αυτά τα όργανα.

(2) Όσον αφορά τα θέματα συντρέχουσας αρμοδιότητας της Κοινότητας και των κρατών μελών, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη καθορίζουν εκ προοιμίου τις κατάλληλες ρυθμίσεις για την εκπροσώπηση της θέσης της Κοινότητας στις συνεδριάσεις των οργάνων που δημιουργούνται βάσει της σύμβασης των ΗΕ. Οι λεπτομέρειες της εκπροσώπησης αυτής ορίζονται σε κώδικα δεοντολογίας, ο οποίος θα συμφωνηθεί πριν από την κατάθεση της πράξης τυπικής επιβεβαίωσης εξ ονόματος της Κοινότητας.

(3) Στις συνεδριάσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, εν ανάγκη αφού διαβουλευθούν προηγουμένως με άλλα οικεία θεσμικά όργανα της Κοινότητας, συνεργάζονται στενά, ιδίως όσον αφορά τα ζητήματα της παρακολούθησης, της υποβολής εκθέσεων και των κανόνων ψηφοφορίας. Οι ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της στενής συνεργασίας εξετάζονται στον κώδικα δεοντολογίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 5

Η παρούσα απόφαση δημοσιεύεται στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 26 Νοεμβρίου 2009.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
J. BJÖRKLUND

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Προοίμιο

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ,

- α) Υπενθυμίζοντας ότι η διακηρυσσόμενη στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών αρχή της αναγνώρισης της αξιοπρέπειας, που είναι σύμφυτη σε όλα τα μέλη της ανθρώπινης οικογένειας, καθώς η αρχή και των ισών και αναπαλλοτριώτων δικαιωμάτων τους αποτελούν το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο,
- β) Αναγνωρίζοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη, στην οικουμενική διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα και στις διεθνείς Συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, έχουν διακηρύξει και δεχθεί ότι ο κάθε άνθρωπος δικαιούται να επικαλείται όλα τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που ορίζονται σ' αυτές χωρίς καμία απολύτως διάκριση,
- γ) Επαναβεβαιώνοντας την οικουμενικότητα, το αδιαίρετο, την αλληλεξάρτηση και το αλληλένδετο όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών και την ανάγκη να διασφαλιστεί η πλήρης και χωρίς διακρίσεις απόλαυσή τους από τους ανθρώπους με αναπηρία,
- δ) Υπενθυμίζοντας το διεθνές σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα, το διεθνές σύμφωνο για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, τη διεθνή σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής φυλετικών διακρίσεων, τη σύμβαση για την κατάργηση κάθε μορφής διακρίσεων κατά των γυναικών, τη σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού και τη διεθνή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων των διακινούμενων εργαζομένων και των μελών των οικογενειών τους,
- ε) Αναγνωρίζοντας ότι η αναπηρία είναι έννοια που εξελίσσεται και είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στα άτομα με μειωμένες δυνατότητες και στα συμπεριφορικά και περιβαλλοντικά εμπόδια που δυσχεραίνουν την πλήρη, πραγματική και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία,
- στ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία των αρχών και κατευθυντήριων γραμμών πολιτικής που περιέχονται στο παγκόσμιο πρόγραμμα δράσης για τα άτομα με αναπηρία και στους πρότυπους κανόνες για την παροχή ισών ευκαιριών στα άτομα με αναπηρία όσον αφορά την προώθηση, διαμόρφωση και αξιολόγηση των πολιτικών, σχεδίων, προγραμμάτων και δράσεων σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο για την περαιτέρω εξίσωση των ευκαιριών προς όφελος των ατόμων με αναπηρία,
- ζ) Τονίζοντας τη σημασία της ενσωμάτωσης των ζητημάτων της αναπηρίας ως αναπόσπαστου στοιχείου των σχετικών στρατηγικών αειφόρου ανάπτυξης,
- η) Αναγνωρίζοντας επίσης ότι οι διακρίσεις σε βάρος οιαδήποτε ατόμου λόγω αναπηρίας συνιστούν παραβίαση της έμφυτης αξιοπρέπειας και της αξίας του κάθε ανθρώπου,
- θ) Αναγνωρίζοντας περαιτέρω την πολυμορφία των ατόμων με αναπηρία,
- ι) Αναγνωρίζοντας την ανάγκη προώθησης και προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των ατόμων με αναπηρία, ιδίως των ατόμων που χρειάζονται μεγαλύτερη στήριξη,
- ια) Εκφράζοντας την ανησυχία ότι, παρά τα υφιστάμενα συμβατικά κείμενα και τις δεσμεύσεις, τα άτομα με αναπηρία εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια στη συμμετοχή τους ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους σε όλα τα μέρη του κόσμου,
- ιβ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία σε κάθε χώρα, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες,
- ιγ) Αναγνωρίζοντας την πολύτιμη υπαρκτή και δυναμική συνεισφορά των ατόμων με αναπηρία στη γενική ευημερία και πολυμορφία των κοινοτήτων τους και το γεγονός ότι η πρόσπιση της πλήρους απόλαυσης, από τα άτομα με αναπηρία, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών και της πλήρους συμμετοχής τους θα τα βοηθήσει να αισθάνονται περισσότερο ότι είναι μέλη της κοινωνίας και θα δώσει επίσης σημαντική ώθηση στην ανθρώπινη, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της κοινωνίας και στην εξάλειψη της φτώχειας,
- ιδ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία που έχει για τα άτομα με αναπηρία η ατομική αυτονομία και ανεξαρτησία τους, περιλαμβανομένης της ελευθερίας να πραγματοποιούν τις δικές τους επιλογές,
- ιε) Εκτιμώντας ότι τα άτομα με αναπηρία πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τις πολιτικές και τα προγράμματα, ιδίως αυτών που τους αφορούν άμεσα,
- ιστ) Εκφράζοντας ανησυχία για τις δυσμενείς συνθήκες τις οποίες αντιμετωπίζουν άτομα με αναπηρία που υφίστανται πολλαπλές ή σοβαρές μορφές διακρίσεων λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, εθνικής, εθνοτικής, αυτοχθόνος ή κοινωνικής καταγωγής, παρουσίας, γέννησης, ηλικίας ή άλλης κατάστασης,

- ιζ) Αναγνωρίζοντας ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία αντιμετωπίζουν συχνά μεγαλύτερο κίνδυνο, εντός και εκτός οικίας, να υποστούν βία, σωματική βλάβη ή κακοποίηση, παραμέληση ή πλημμελή μεταχείριση, κακομεταχείριση ή εκμετάλλευση,
- ιη) Αναγνωρίζοντας ότι τα παιδιά με αναπηρία πρέπει να απολαμβάνουν πλήρως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες σε ισότιμη βάση με τα άλλα παιδιά και υπενθυμίζοντας τις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει γι' αυτόν το σκοπό τα συμβαλλόμενα κράτη της σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού,
- ιδ) Τονίζοντας την ανάγκη να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου σε όλες τις προσπάθειες για την προάσπιση της πλήρους απόλαυσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών από τα άτομα με αναπηρία,
- κ) Επισημαίνοντας το γεγονός ότι τα περισσότερα άτομα με αναπηρία ζουν σε συνθήκες φτώχειας και, από αυτή την άποψη, αναγνωρίζοντας την απόλυτη ανάγκη να αντιμετωπιστεί η αρνητική επίπτωση της φτώχειας στα άτομα με αναπηρία,
- κα) Έχοντας υπόψη ότι οι συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας, με πλήρη σεβασμό των σκοπών και αρχών που περιέχονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, και η τήρηση των ισχυουσών συμβάσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι απολύτως απαραίτητα στοιχεία για την πλήρη προστασία των ατόμων με αναπηρία, ιδίως κατά τη διάρκεια ένοπλων συγκρούσεων και κατοχής από ξένες δυνάμεις,
- κβ) Αναγνωρίζοντας τη σημασία της δυνατότητας πρόσβασης στο φυσικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον, στην υγεία, την εκπαίδευση και την ενημέρωση και επικοινωνία, ώστε να έχουν τα άτομα με αναπηρία τη δυνατότητα να απολαμβάνουν πλήρως όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες,
- κγ) Αντιλαμβανόμενα ότι κάθε άτομο, έχοντας υποχρεώσεις προς τα άλλα άτομα και την κοινότητα στην οποία ανήκει, έχει ευθύνη να αγωνίζεται για την προάσπιση και τον σεβασμό των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από τον Διεθνή Χάρτη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- κδ) Έχοντας την πεποίθηση ότι η οικογένεια είναι η φυσική και θεμελιώδης μονάδα της κοινωνίας που δικαιούται προστασία από την κοινωνία και το κράτος και ότι τα άτομα με αναπηρία και τα μέλη των οικογενειών τους πρέπει να λαμβάνουν την αναγκαία προστασία και συνδρομή, ώστε να είναι οι οικογένειες σε θέση να συνεισφέρουν στην πλήρη και ισότιμη απόλαυση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία,
- κε) Πεισιμαίνομενα ότι μια περιεκτική και πλήρης διεθνής σύμβαση για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων και της αξιοπρέπειας των ατόμων με αναπηρία θα συμβάλει σημαντικά στην αποκατάσταση του σοβαρότατου κοινωνικού μειονεκτηματός των ατόμων με αναπηρία και θα προαγάγει τη συμμετοχή τους στην κοινωνία των πολιτών, στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτιστικό τομέα με ίσες ευκαιρίες, τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Σκοπός

Ο σκοπός της παρούσας σύμβασης είναι η προώθηση, προστασία και διασφάλιση της πλήρους και ισότιμης απόλαυσης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών από όλα τα άτομα με αναπηρία και η προάσπιση του σεβασμού της έμφυτης αξιοπρέπειάς τους.

Στα άτομα με αναπηρία περιλαμβάνονται τα άτομα με μακροχρόνιες σωματικές, ψυχικές, νοητικές ή αισθητηριακές αναπηρίες, οι οποίες, σε συνδυασμό με διάφορα εμπόδια, μπορεί να δυσχεραίνουν την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους στην κοινωνία σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης:

ο όρος «επικοινωνία» περιλαμβάνει γλώσσες, οπτική απεικόνιση κειμένου, σύστημα Braille, απτική επικοινωνία, μεγεθυμένους χαρακτήρες, προσβάσιμα πολυμέσα καθώς και βοηθητικά και εναλλακτικά μέσα, τρόπους και μορφές επικοινωνίας που έχουν ως βάση έντυπο υλικό, ακουστικό υλικό, απλή γλώσσα, συσκευή «ανθρώπινης ανάγνωσης», περιλαμβανομένης της προσβάσιμης τεχνολογίας της πληροφορίας και της επικοινωνίας:

ο όρος «γλώσσα» δηλώνει ομιλούμενες και νοηματικές γλώσσες και άλλες μορφές μη λεκτικής επικοινωνίας:

ο όρος «διάκριση λόγω αναπηρίας» δηλώνει κάθε διάκριση, αποκλεισμό ή περιορισμό λόγω αναπηρίας, που έχει ως στόχο ή αποτέλεσμα να ελαττώνει ή να ακυρώνει την αναγνώριση, την απόλαυση ή την άσκηση, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών στον πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, πολιτισμικό ή κάθε άλλο τομέα. Περιλαμβάνει όλες τις μορφές διακρίσεων, ακόμη και την άρνηση εύλογης διευκόλυνσης.

ο όρος «εύλογη διευκόλυνση» σημαίνει την απαραίτητη και κατάλληλη τροποποίηση και προσαρμογή, η οποία δεν επιφέρει δυσανάλογο ή περιττό φόρτο εργασίας, όταν αυτό είναι απαραίτητο σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να μπορέσουν άτομα με αναπηρία να απολαύσουν ή να ασκήσουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα·

ο όρος «καθολικός σχεδιασμός» σημαίνει τον σχεδιασμό προϊόντων, περιβαλλόντων, προγραμμάτων και υπηρεσιών, ώστε να είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται από όλους τους ανθρώπους, στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, χωρίς να απαιτείται προσαρμογή ή ειδικός σχεδιασμός. Ο «καθολικός σχεδιασμός» δεν αποκλείει τη χρήση βοηθητικού εξοπλισμού και συσκευών για ειδικές ομάδες ατόμων με αναπηρία, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

Οι αρχές της παρούσας σύμβασης είναι:

- α) ο σεβασμός της έμφυτης αξιοπρέπειας, της αυτονομίας, που περιλαμβάνει και την ελευθερία του ατόμου να πραγματοποιεί τις δικές του επιλογές, και της ανεξαρτησίας του ατόμου·
- β) η απαγόρευση διακρίσεων·
- γ) η πλήρης και πραγματική συμμετοχή και ένταξη στην κοινωνία·
- δ) ο σεβασμός της διαφορετικότητας και η αποδοχή των ατόμων με αναπηρία ως μέρος της ανθρώπινης ποικιλότητας και του ανθρώπινου είδους·
- ε) η ισότητα ευκαιριών·
- στ) η δυνατότητα πρόσβασης·
- ζ) η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών·
- η) ο σεβασμός των αναπτυσσόμενων ικανοτήτων των παιδιών με αναπηρία και ο σεβασμός του δικαιώματος των παιδιών με αναπηρία να διατηρούν την ταυτότητά τους.

Άρθρο 4

Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν να διασφαλίζουν και να προωθούν την πλήρη ικανοποίηση όλων των ανθρώπινων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών για όλα τα άτομα με αναπηρία, χωρίς καμιά μορφή διάκριση λόγω αναπηρίας. Για τον σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν τη δέσμευση:

- α) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα νομοθετικά, διοικητικά και άλλα μέτρα για την άσκηση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από την παρούσα σύμβαση·
- β) να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών, για να τροποποιήσουν ή να καταργήσουν υφιστάμενους νόμους, κανονισμούς, συνηθειές και πρακτικές που συνιστούν διάκριση σε βάρος των ατόμων με αναπηρία·
- γ) να εντάσουν το ζήτημα της προστασίας και προώθησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις πολιτικές και τα προγράμματά τους·
- δ) να απέχουν από κάθε πράξη ή πρακτική που δεν συμβιβάζεται με την παρούσα σύμβαση και να διασφαλίζουν ότι οι δημόσιες αρχές και οι οργανισμοί ενεργούν σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση·
- ε) να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων λόγω αναπηρίας εκ μέρους κάθε προσώπου, οργανισμού ή ιδιωτικής επιχείρησης·
- στ) να πραγματοποιήσουν ή να προωθήσουν την έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων καθολικού σχεδιασμού, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2 της παρούσας σύμβασης, τα οποία θα απαιτούσαν την ελάχιστη δυνατή προσαρμογή με το ελάχιστο κόστος, για την ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία, να προωθήσουν τη διαθεσιμότητα και τη χρήση τους και να προωθήσουν τον καθολικό σχεδιασμό στην ανάπτυξη προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών·
- ζ) να πραγματοποιήσουν ή να προωθήσουν την έρευνα και ανάπτυξη καθώς και τη διαθεσιμότητα και χρήση νέων τεχνολογιών, περιλαμβανομένων των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, βοηθητικών μέσων κινητικότητας, βοηθητικού εξοπλισμού και συσκευών και τεχνολογιών κατάλληλων για άτομα με αναπηρία, δίνοντας προτεραιότητα στις τεχνολογίες προσιτού κόστους·

- η) να διαθέτουν προσβάσιμη πληροφόρηση σε άτομα με αναπηρία σχετικά με βοηθητικά μέσα κινητικότητας, εξοπλισμό και συσκευές και βοηθητικές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένων των νέων τεχνολογιών, καθώς και άλλες μορφές βοήθειας, υπηρεσίες στήριξης και διευκολύνσεις·
- θ) να προωθούν την κατάρτιση επαγγελματιών και προσωπικού που εργάζονται με άτομα με αναπηρία όσον αφορά τα αναγνωρισμένα από την παρούσα σύμβαση δικαιώματα, έτσι ώστε να παρέχουν την καλύτερη δυνατή συνδρομή και τις υπηρεσίες που διασφαλίζονται από αυτά τα δικαιώματα.

2. Όσον αφορά τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, κάθε συμβαλλόμενο κράτος δεσμεύεται να λαμβάνει μέτρα, εξαντλώντας τους διαθέσιμους πόρους και, εάν είναι απαραίτητο, στο πλαίσιο διεθνούς συνεργασίας, με στόχο να επιτευχθεί σταδιακά η πλήρης ικανοποίηση αυτών των δικαιωμάτων, με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που ορίζονται στην παρούσα σύμβαση οι οποίες είναι άμεσα εφαρμοστέες σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

3. Κατά τη θέσπιση και εφαρμογή νομοθεσιών και πολιτικών για την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης και στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών λήψης αποφάσεων για ζητήματα που αφορούν άτομα με αναπηρία, τα συμβαλλόμενα κράτη συμβουλευούνται εκ του σύνεγγυς και συνεργάζονται ενεργά με τις αντιπροσωπευτικές οργανώσεις των ατόμων με αναπηρία, περιλαμβανομένων των παιδιών με αναπηρία.

4. Καμία διάταξη της παρούσας σύμβασης δεν θίγει διατάξεις που είναι αποτελεσματικότερες για την άσκηση των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία και οι οποίες μπορεί να περιέχονται στο εσωτερικό δίκαιο συμβαλλόμενου κράτους ή σε διεθνείς διατάξεις που ισχύουν στο εν λόγω κράτος. Απαγορεύεται κάθε περιορισμός ή εξαίρεση από την άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιωδών ελευθεριών που αναγνωρίζονται ή υφίστανται σε κάθε συμβαλλόμενο κράτος της παρούσας σύμβασης με βάση το δίκαιο, συμβάσεις, κανονισμούς ή έθιμα με την πρόφαση ότι η παρούσα σύμβαση δεν αναγνωρίζει αυτά τα δικαιώματα ή τις ελευθερίες ή ότι τα αναγνωρίζει σε μικρότερο βαθμό.

5. Οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης εφαρμόζονται ανεξαιρέτως και χωρίς κανένα περιορισμό σε όλα τα εδάφη ομόσπονδων κρατών.

Άρθρο 5

Ισότητα και απαγόρευση διακρίσεων

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν ότι όλα τα άτομα είναι ίσα ενώπιον και βάσει του νόμου και δικαιούνται ίση προστασία και ίση κάλυψη του νόμου χωρίς καμία διάκριση.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη απαγορεύουν κάθε διάκριση λόγω αναπηρίας και εγγυώνται στα άτομα με αναπηρία ισότιμη και αποτελεσματική νομική προστασία από κάθε μορφής διάκριση.
3. Για την πρόαψη της ισότητας και την εξάλειψη των διακρίσεων, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την παροχή εύλογων διευκολύνσεων.
4. Ειδικά μέτρα που είναι απαραίτητα για να επιταχυνθεί ή να επιτευχθεί στην πράξη η ισότητα των ατόμων με αναπηρία δεν θεωρείται ότι συνιστούν διάκριση βάσει των όρων της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 6

Γυναίκες με αναπηρία

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια με αναπηρία υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις και γι' αυτόν τον λόγο λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω άτομα απολαμβάνουν πλήρως και ισότιμα όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν την πλήρη ανάπτυξη, την πρόοδο και τη χειραφέτηση των γυναικών, για να είναι σε θέση να ασκούν και να απολαμβάνουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες που ορίζονται στην παρούσα σύμβαση.

Άρθρο 7

Παιδιά με αναπηρία

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εγγυηθούν ότι τα παιδιά με αναπηρία απολαμβάνουν όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες σε ισότιμη βάση με τα άλλα παιδιά.
2. Κάθε μέτρο που αφορά παιδιά με αναπηρία πρέπει να λαμβάνει πρωτίστως υπόψη τα συμφέροντα των παιδιών με τον άριστο τρόπο.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν δικαίωμα να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για όλα τα ζητήματα που τα αφορούν, ότι δίνεται η δέουσα βαρύτητα στις απόψεις τους σε συνάρτηση με την ηλικία και την ωριμότητά τους, σε ισότιμη βάση με τα άλλα παιδιά, και ότι τους παρέχεται ειδική βοήθεια με βάση την αναπηρία και την ηλικία τους για να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα.

Άρθρο 8

Ευαισθητοποίηση

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη δεσμεύονται να λαμβάνουν άμεσα, αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα:
  - α) για να ευαισθητοποιούν όλη την κοινωνία, και σε επίπεδο οικογένειας, σχετικά με τα άτομα με αναπηρία και να προασπίσουν το σεβασμό για τα δικαιώματα και την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία·
  - β) για να καταπολεμούν, σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, τα στερεότυπα, τις προκαταλήψεις και τις επικίνδυνες συμπεριφορές σε βάρος ατόμων με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων αυτών που βασίζονται στο φύλο και την ηλικία·
  - γ) για να προωθούν την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ικανότητες και τις συνεισφορές των ατόμων με αναπηρία.
2. Προς τον σκοπό αυτό, τα μέτρα περιλαμβάνουν:
  - α) την ανάληψη πρωτοβουλίας και την πραγματοποίηση αποτελεσματικών εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού με στόχο:
    - i) να γίνονται κατανοητά τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία·
    - ii) να προβάλλεται θετική εικόνα και να υπάρχει μεγαλύτερη κοινωνική ευαισθησία για τα άτομα με αναπηρία·
    - iii) να αναγνωρίζονται οι δεξιότητες, τα προσόντα και οι ικανότητες των ατόμων με αναπηρία και οι δυνατότητες συνεισφοράς τους στον χώρο εργασίας και στην αγορά εργασίας·
  - β) την καλλιέργεια στάσης σεβασμού των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος, που περιλαμβάνει και τα παιδιά προσχολικής ηλικίας·
  - γ) την ενθάρρυνση όλων των μέσων μαζικής επικοινωνίας να προβάλλουν μια εικόνα των ατόμων με αναπηρία συνεπή με τους σκοπούς της παρούσας σύμβασης·
  - δ) την προώθηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία και τα δικαιώματα αυτών των ατόμων.

Άρθρο 9

Δυνατότητα πρόσβασης

1. Για να δοθεί στα άτομα με αναπηρία η δυνατότητα να ζουν με ανεξαρτησία και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στο φυσικό περιβάλλον, τα μέσα μεταφοράς, στην ενημέρωση και επικοινωνία, περιλαμβανομένων των συστημάτων και τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, και σε άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες ελεύθερης χρήσης ή παρεχόμενες στο ευρύ κοινό, σε αστικές και σε αγροτικές περιοχές. Τα μέτρα αυτά, που περιλαμβάνουν τον εντοπισμό και την εξάλειψη εμποδίων και φραγμών της προσβασιμότητας, εφαρμόζονται μεταξύ άλλων:
  - α) σε κτίρια, στο οδικό δίκτυο, σε μεταφορικά μέσα και σε άλλες κλειστές και υπαίθριες εγκαταστάσεις, όπως σχολεία, κατοικίες, ιατρικές εγκαταστάσεις και χώροι εργασίας·
  - β) σε υπηρεσίες πληροφόρησης και επικοινωνίας και σε άλλες υπηρεσίες, όπως οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες και οι υπηρεσίες επείγουσας βοήθειας.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν επίσης τα απαραίτητα μέτρα ώστε:
  - α) να αναπτύξουν, να διαδώσουν και να ελέγχουν την εφαρμογή ελάχιστων προδιαγραφών και κατευθυντήριων γραμμών για τη δυνατότητα πρόσβασης σε εγκαταστάσεις και υπηρεσίες ελεύθερης χρήσης ή υπηρεσίες παρεχόμενες στο ευρύ κοινό·
  - β) να εξασφαλίσουν ότι οι ιδιωτικοί φορείς παροχής διευκολύνσεων και υπηρεσιών ελεύθερης χρήσης ή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό λαμβάνουν υπόψη όλα τα ζητήματα προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία·
  - γ) να παρέχουν κατάρτιση σε ενδιαφερόμενους φορείς όσον αφορά τις δυσκολίες πρόσβασης που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία·
  - δ) να τοποθετήσουν σε κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις ελεύθερης πρόσβασης στο κοινό σήμανση σε σύστημα Braille και σε άλλη ευανάγνωστη και κατανοητή μορφή·
  - ε) να παρέχουν μορφές άμεσης ατομικής βοήθειας και βοήθειας μέσω διαμεσολαβητών, όπως οδηγοί, αναγνώστες και επαγγελματίες διερμηνείς της νοηματικής γλώσσας, για να διευκολύνουν την πρόσβαση σε κτίρια και σε άλλες εγκαταστάσεις ανοικτές στο ευρύ κοινό·

- στ) να προωθούν άλλες κατάλληλες μορφές συνδρομής και στήριξης ατόμων με αναπηρία για να εξασφαλίζεται η πρόσβαση τους στην ενημέρωση·
- ζ) να προωθούν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις νέες τεχνολογίες και στα συστήματα της πληροφόρησης και επικοινωνίας, περιλαμβανομένου του διαδικτύου·
- η) να προωθούν σε αρχικό στάδιο τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την παραγωγή και τη διανομή προσβάσιμων τεχνολογιών και συστημάτων της πληροφορίας και της επικοινωνίας, έτσι ώστε αυτά να είναι προσιτά με το ελάχιστο κόστος.

Άρθρο 10

Δικαίωμα στη ζωή

Τα συμβαλλόμενα κράτη επαναβεβαιώνουν ότι κάθε άνθρωπος έχει το εγγενές δικαίωμα στη ζωή και λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα άτομα με αναπηρία απολαμβάνουν πραγματικά αυτό το δικαίωμα σε ισότιμη βάση.

Άρθρο 11

Καταστάσεις κινδύνου και ανθρωπιστικών κρίσεων

Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους βάσει του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίσουν την προστασία και ασφάλεια των ατόμων με αναπηρία σε καταστάσεις κινδύνου, περιλαμβανομένων των καταστάσεων ένοπλων συγκρούσεων, ανθρωπιστικών κρίσεων και φυσικών καταστροφών.

Άρθρο 12

Ίση αναγνώριση ενώπιον του νόμου

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη επαναβεβαιώνουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα να αναγνωρίζονται παντού ως πρόσωπα ενώπιον του νόμου.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία απολαμβάνουν ικανότητα δικαίου σε ισότιμη βάση με τα άλλα πρόσωπα σε όλες τις πτυχές της ζωής.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη στήριξη που ενδεχομένως χρειάζονται για την άσκηση της ικανότητας δικαίου τους.
4. Τα συμβαλλόμενα κράτη εξασφαλίζουν ότι όλα τα μέτρα που σχετίζονται με την άσκηση της ικανότητας δικαίου παρέχουν κατάλληλες και αποτελεσματικές διασφαλίσεις για την πρόληψη της καταστρατήγησης του διεθνούς δικαίου περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι διασφαλίσεις αυτές εγγυώνται ότι τα μέτρα σχετικά με την άσκηση της ικανότητας δικαίου σέβονται τα δικαιώματα, τη βούληση και τις προτιμήσεις του ατόμου, δεν συνεπάγονται σύγκρουση συμφερόντων και επιρροές, είναι ανάλογα και προσαρμοσμένα στις ειδικές περιστάσεις κάθε ανθρώπου, εφαρμόζονται για το συντομότερο δυνατό διάστημα και υπόκεινται σε τακτική επανεξέταση από αρμόδια, ανεξάρτητη και αντικειμενική αρχή ή δικαστικό φορέα. Οι διασφαλίσεις είναι ανάλογες με το βαθμό που τα μέτρα αυτά επηρεάζουν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα του ατόμου.
5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίσουν το ισότιμο δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να κατέχουν ή να κληρονομούν περιουσία, να έχουν τον έλεγχο των οικονομικών τους και να έχουν ίση πρόσβαση σε τραπεζικά δάνεια, ενυπόθηκα δάνεια και σε άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και εγγυώνται ότι δεν είναι δυνατό να στερούνται αυθαίρετα την περιουσία τους.

Άρθρο 13

Πρόσβαση στη δικαιοσύνη

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την αποτελεσματική ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη, μέσω και της παροχής διαδικαστικών και ανάλογων με την ηλικία διευκολύνσεων, για να διευκολύνουν την άμεση και έμμεση συμμετοχή τους, περιλαμβανομένων και των μαρτυρικών καταθέσεων, σε όλες τις νομικές διαδικασίες, περιλαμβανομένου του ανακριτικού και άλλων προκαταρκτικών σταδίων.
2. Για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στη δικαιοσύνη, τα συμβαλλόμενα κράτη προωθούν την κατάλληλη κατάρτιση των ατόμων που εργάζονται στην απονομή της δικαιοσύνης, περιλαμβανομένου του αστυνομικού και σωφρονιστικού προσωπικού.

Άρθρο 14

Ελευθερία και ασφάλεια του ατόμου

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι τα άτομα με αναπηρία, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα:
  - α) απολαμβάνουν το δικαίωμα στην ελευθερία και την προσωπική ασφάλεια·

β) δεν στερούνται παράνομα ή καταχρηστικά την ελευθερία τους, ότι κάθε στέρηση της ελευθερίας ασκείται σύμφωνα με τον νόμο και ότι η ύπαρξη αναπηρίας δεν δικαιολογεί με κανέναν τρόπο τη στέρηση της ελευθερίας.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι, εάν άτομα με αναπηρία στερηθούν την ελευθερία τους με οποιαδήποτε διαδικασία, έχουν σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα πρόσβαση στις προβλεπόμενες από το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εγγυήσεις και αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τους σκοπούς και τις αρχές της παρούσας σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής εύλογων διευκολύνσεων.

Άρθρο 15

Απαγόρευση των βασανιστηρίων και της βάνουσης, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή ποινή

1. Κανένα άτομο δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε βάνουση, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή ποινή. Ειδικότερα, κανένα άτομο δεν υποβάλλεται σε ιατρικά ή επιστημονικά πειράματα χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεσή του.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα αποτελεσματικά νομοθετικά, διοικητικά, δικαστικά ή άλλα μέτρα για να αποτρέψουν, βάσει της ισότητας όλων των ατόμων, το ενδεχόμενο υποβολής ατόμων με αναπηρία σε βασανιστήρια ή βάνουση, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή ποινή.

Άρθρο 16

Απαγόρευση εκμετάλλευσης, άσκησης βίας και κακοποίησης

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα νομοθετικά, διοικητικά, κοινωνικά, εκπαιδευτικά και άλλα μέτρα για την προστασία των ατόμων με αναπηρία, εντός και εκτός της οικίας τους, από κάθε μορφή εκμετάλλευσης, βιαιοπραγίας και κακοποίησης, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών τους που βασίζονται στο φύλο.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε μορφή εκμετάλλευσης, βίας και κακοποίησης, παρέχοντας στα άτομα με αναπηρία, στις οικογένειές τους και σε όσους τα φροντίζουν τις κατάλληλες μορφές βοήθειας και πλαισίωσης με βάση το φύλο και την ηλικία τους, περιλαμβανομένης της παροχής πληροφοριών και εκπαίδευσης σχετικά με τους τρόπους αποτροπής, αναγνώρισης και αναφοράς περιστατικών εκμετάλλευσης, άσκησης βίας και κακοποίησης. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι οι υπηρεσίες παροχής προστασίας είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες λόγω ηλικίας, φύλου και αναπηρίας.

3. Για να αποτρέψουν την εκδήλωση κάθε μορφής εκμετάλλευσης, άσκησης βίας και κακοποίησης, τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται την αποτελεσματική παρακολούθηση, από ανεξάρτητες αρχές, όλων των δυνατοτήτων και προγραμμάτων που αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία.

4. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διευκολύνουν τη σωματική, τη διανοητική και ψυχική ανάρρωση, την αποκατάσταση και την κοινωνική επανένταξη των ατόμων με αναπηρία που είναι θύματα οιασδήποτε μορφής εκμετάλλευσης, βιαιοπραγίας ή κακοποίησης, παρέχοντάς τους ιδίως υπηρεσίες προστασίας. Η ανάρρωση και επανένταξη λαμβάνουν χώρα σε περιβάλλον που προασπίζει την υγεία, την πρόνοια, τον αυτοσεβασμό, την αξιοπρέπεια και την αυτονομία του ατόμου και λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες που συνδέονται με το φύλο και την ηλικία.

5. Τα συμβαλλόμενα κράτη θεσπίζουν αποτελεσματική νομοθεσία και πολιτικές, περιλαμβανομένων ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων και πολιτικών υπέρ των γυναικών και των παιδιών, που εξασφαλίζουν ότι οι περιπτώσεις εκμετάλλευσης, άσκησης βίας και κακοποίησης σε βάρος ατόμων με αναπηρία εντοπίζονται, διερευνώνται και, κατά περίπτωση, διώκονται ποινικά.

Άρθρο 17

Προστασία της ακεραιότητας του ατόμου

Κάθε άτομο με αναπηρία έχει δικαίωμα σεβασμού της σωματικής και ψυχοσυναισθητικής του ακεραιότητας σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα.

Άρθρο 18

Δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και ιθαγένεια

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να κυκλοφορούν ελεύθερα, να επιλέγουν ελεύθερα την κατοικία τους και να έχουν ιθαγένεια, σε ισότιμη βάση με τους άλλους, και εγγυώνται ακόμη ότι τα άτομα με αναπηρία:

α) έχουν δικαίωμα να αποκτήσουν και να αλλάξουν ιθαγένεια και να μη στερούνται την ιθαγένειά τους αυθαίρετα ή λόγω της αναπηρίας·

β) δεν στερούνται, λόγω αναπηρίας, την ικανότητά τους να αποκτούν, να κατέχουν και να χρησιμοποιούν έγγραφα που αποδεικνύουν την ιθαγένειά τους ή άλλα στοιχεία που αποδεικνύουν την ταυτότητά τους ή να έχουν πρόσβαση σε κατάλληλες διαδικασίες, όπως οι διαδικασίες μετανάστευσης, που ενδεχομένως είναι απαραίτητες για να διευκολύνουν την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας·

γ) είναι ελεύθερα να εγκαταλείψουν οποιαδήποτε χώρα, συμπεριλαμβανομένης και της δικής τους·

δ) δεν στερούνται αυθαίρετα ή λόγω αναπηρίας το δικαίωμα να εισέλθουν στη χώρα τους.

2. Τα παιδιά με αναπηρία καταγράφονται αμέσως μετά τη γέννησή τους και έχουν από τη γέννησή τους δικαίωμα σε όνομα, δικαίωμα να αποκτήσουν ιθαγένεια και, εάν είναι δυνατόν, το δικαίωμα να γνωρίζουν τους γονείς τους και να λαμβάνουν φροντίδα από αυτούς.

Άρθρο 19

Ανεξάρτητη διαβίωση και ένταξη στην κοινότητα

Τα συμβαλλόμενα κράτη της παρούσας σύμβασης αναγνωρίζουν το ισότιμο δικαίωμα όλων των ατόμων με αναπηρία να ζουν σε κοινότητα, με ίσες δυνατότητες επιλογής με τα άλλα άτομα, και λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα για να διευκολύνουν την πλήρη απόλαυση αυτού του δικαιώματος από τα άτομα με αναπηρία και την πλήρη ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινότητα, εξασφαλίζοντας ακόμη ότι:

- α) τα άτομα με αναπηρία έχουν την ευκαιρία να επιλέγουν τον τόπο κατοικίας τους και τα άτομα με τα οποία ζουν, σε ισότιμη βάση με τους άλλους, και δεν είναι υποχρεωμένα να ακολουθούν έναν συγκεκριμένο τρόπο ζωής·
- β) τα άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση σε ένα φάσμα υπηρεσιών παροχής βοήθειας στο σπίτι ή σε ίδρυμα και άλλων κοινωνικών υπηρεσιών, όπως η παροχή της απαραίτητης ατομικής βοήθειας για τη διαβίωση και την ένταξη στην κοινωνία και για την πρόληψη της απομόνωσης ή της απόρριψης από την κοινότητα·
- γ) οι κοινωνικές υπηρεσίες και δυνατότητες που διατίθενται στο ευρύ κοινό είναι διαθέσιμες σε ισότιμη βάση σε άτομα με αναπηρία και ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους.

Άρθρο 20

Ατομική κινητικότητα

Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίσουν τη δυνατότητα ατομικής μετακίνησης με τη μεγαλύτερη δυνατή αυτονομία για τα άτομα με αναπηρία, ιδίως:

- α) διευκολύνοντας τη δυνατότητα ατομικής μετακίνησης των ατόμων με αναπηρία με τον τρόπο και κατά τον χρόνο που αυτά επιθυμούν και με προσιτό κόστος·
- β) διευκολύνοντας την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε βοηθητικά μέσα κινητικότητας, σε βοηθητικό εξοπλισμό και συσκευές, σε βοηθητικές τεχνολογίες και μορφές άμεσης ατομικής βοήθειας με προσιτό κόστος·
- γ) παρέχοντας κατάρτιση σε δεξιότητες κινητικότητας στα άτομα με αναπηρία και σε ειδικευμένο προσωπικό που εξυπηρετεί άτομα με αναπηρία·
- δ) ενθαρρύνοντας επιχειρήσεις που παράγουν βοηθητικά μέσα κινητικότητας, εξοπλισμό και συσκευές και βοηθητικές τεχνολογίες να λαμβάνουν υπόψη όλες τις πτυχές της κινητικότητας των ατόμων με αναπηρία.

Άρθρο 21

Ελευθερία έκφρασης και γνώμης και πρόσβαση στην ενημέρωση

Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα της ελεύθερης έκφρασης και γνώμης, περιλαμβανομένης της ελευθερίας αναζήτησης, λήψης και μετάδοσης πληροφοριών και απόψεων σε ισότιμη βάση με τους άλλους και με όλες τις μορφές επικοινωνίας που επιλέγουν, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της παρούσας σύμβασης, και με τα ακόλουθα μέσα:

- α) παρέχοντας στα άτομα με αναπηρία, έγκαιρα και χωρίς πρόσθετο κόστος και σε προσβάσιμη μορφή, πληροφορίες που προορίζονται για το ευρύ κοινό και τεχνολογίες προσαρμοσμένες στα διάφορα είδη αναπηρίας·
- β) αποδεχόμενα και διευκολύνοντας τη χρησιμοποίηση νοηματικών γλωσσών, της μεθόδου Braille, βοηθητικών και εναλλακτικών μέσων και όλων των άλλων προσιτών μέσων, τρόπων και μορφών επικοινωνίας της επιλογής τους από άτομα με αναπηρία κατά τις επίσημες συναλλαγές τους·
- γ) ενθαρρύνοντας τους ιδιωτικούς οργανισμούς παροχής υπηρεσιών στο ευρύ κοινό, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου, να παρέχουν ενημέρωση και υπηρεσίες σε προσβάσιμη και εύχρηστη μορφή για άτομα με αναπηρία·
- δ) ενθαρρύνοντας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, περιλαμβανομένων των φορέων παροχής υπηρεσιών μέσω του διαδικτύου, να καθιστούν τις υπηρεσίες τους προσβάσιμες στα άτομα με αναπηρία·
- ε) αναγνωρίζοντας και προωθώντας τη χρήση νοηματικών γλωσσών.

Άρθρο 22

Σεβασμός της ιδιωτικής ζωής

1. Κανένα άτομο με αναπηρία, ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας ή τον τρόπο ζωής του, δεν επιτρέπεται να υφίσταται αυθαίρετη ή παράνομη επέμβαση στην ιδιωτική του ζωή, την οικογένεια, την κατοικία ή την αλληλογραφία του ή σε άλλες μορφές επικοινωνίας, ούτε παράνομες προσβολές της τιμής και της υπόληψής του. Τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα της προστασίας του νόμου από παρόμοιες παρεμβάσεις ή επιθέσεις.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη προστατεύουν τα προσωπικά δεδομένα και τις πληροφορίες για την υγεία και αποκατάσταση των ατόμων με αναπηρία σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα.

Άρθρο 23

Σεβασμός της κατοικίας και της οικογένειας

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος ατόμων με αναπηρία για όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με τον γάμο, την οικογένεια, την ιδιότητα του γονέα και τις σχέσεις, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, έτσι ώστε να εγγυώνται ότι:
  - α) αναγνωρίζεται το δικαίωμα όλων των ατόμων με αναπηρία που είναι σε ηλικία γάμου να συνάπτουν γάμο και να δημιουργούν οικογένεια στη βάση της ελευθερίας και της πλήρους συναίνεσης των μελλοντύμφων·
  - β) αναγνωρίζονται τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία να αποφασίζουν ελεύθερα και υπεύθυνα τον αριθμό και τον χρόνο γέννησης των παιδιών τους και να έχουν πρόσβαση σε ενημέρωση, με βάση την ηλικία τους, σε εκπαίδευση σε θέματα αναπαραγωγής και οικογενειακού σχεδιασμού και ότι παρέχονται τα απαραίτητα μέσα για την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων·
  - γ) τα άτομα με αναπηρία, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών, διατηρούν τη γονιμότητά τους σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη διασφαλίζουν τα δικαιώματα και τις ευθύνες των ατόμων με αναπηρία σε θέματα επιτροπείας, επιμέλειας, κηδεμονίας, υιοθεσίας παιδιών ή συναφών θεσμών, εφόσον αυτές οι έννοιες υφίστανται στην εθνική νομοθεσία· σε κάθε περίπτωση υπερισχύουν τα συμφέροντα του παιδιού. Τα συμβαλλόμενα κράτη παρέχουν την απαραίτητη συνδρομή στα άτομα με αναπηρία για να ασκούν τα καθήκοντα ανατροφής των παιδιών τους.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν ίσα δικαιώματα όσον αφορά την οικογενειακή ζωή. Για την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και για την αποτροπή απόκρυψης, εγκατάλειψης, παραμέλησης και απομόνωσης των παιδιών με αναπηρία, τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν τη δέσμευση να παρέχουν έγκαιρα εκτενή πληροφόρηση, υπηρεσίες και στήριξη στα παιδιά με αναπηρία και στις οικογένειές τους.
4. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι ένα παιδί δεν είναι δυνατόν να αποχωριστεί από τον γονέα ή τους γονείς του παρά τη θέλησή τους, εκτός εάν οι αρμόδιες αρχές, με την επιφύλαξη δικαστικού ελέγχου, αποφασίσουν, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις σχετικές διαδικασίες, ότι ο χωρισμός αυτός είναι απαραίτητος για τα συμφέροντα του παιδιού. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται παιδί να αποχωρίζεται τους γονείς του λόγω αναπηρίας είτε του παιδιού είτε ενός είτε και των δύο γονέων.
5. Όταν η άμεση οικογένεια είναι ανίκανη να φροντίσει ένα παιδί με αναπηρία, τα συμβαλλόμενα κράτη δεσμεύονται να καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για την παροχή εναλλακτικής φροντίδας εντός της ευρύτερης οικογένειας και, εάν ούτε αυτό είναι δυνατόν, εντός της κοινότητας σε οικογενειακό περιβάλλον.

Άρθρο 24

Εκπαίδευση

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία στην εκπαίδευση. Για τη χωρίς διακρίσεις άσκηση αυτού του δικαιώματος και στη βάση των ίσων ευκαιριών, τα συμβαλλόμενα κράτη εξασφαλίζουν ένα δεκτικό εκπαιδευτικό σύστημα σε όλες τις βαθμίδες και παρέχουν δυνατότητες διά βίου μάθησης που αποσκοπούν:
  - α) στην πλήρη ανάπτυξη των δυνατοτήτων του ανθρώπου και της αίσθησης της αξιοπρέπειας και της αυτοεκτίμησης και την ενδυνάμωση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των θεμελιωδών ελευθεριών και της διαφορετικότητας του ανθρώπου·
  - β) στην ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ιδιαίτερων ικανοτήτων και της δημιουργικότητας των ατόμων με αναπηρία καθώς και των ψυχοηθικών και σωματικών τους ικανοτήτων, αξιοποιώντας στο έπακρο τις δυνατότητές τους·
  - γ) στην ουσιαστική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε μια ελεύθερη κοινωνία.

2. Για την άσκηση αυτού του δικαιώματος, τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι:
- α) τα άτομα με αναπηρία δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω αναπηρίας και τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από τη δωρεάν και υποχρεωτική πρωτοβάθμια εκπαίδευση ή από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, λόγω αναπηρίας·
  - β) τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε μια δεκτική, ποιοτική και δωρεάν πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε ισότιμη βάση με τους άλλους στις κοινότητες στις οποίες ζουν·
  - γ) παρέχονται εύλογες διευκολύνσεις με βάση τις ανάγκες του κάθε ατόμου·
  - δ) τα άτομα με αναπηρία λαμβάνουν την απαιτούμενη στήριξη εντός του γενικού εκπαιδευτικού συστήματος για την πραγματική εκπαίδευσή τους·
  - ε) λαμβάνονται αποτελεσματικά εξατομικευμένα μέτρα στήριξης σε περιβάλλοντα που στοχεύουν στη μέγιστη ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη, σύμφωνα με τον στόχο της πλήρους ένταξης.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη παρέχουν στα άτομα με αναπηρία τη δυνατότητα να αποκτήσουν τις ικανότητες επιβίωσης και κοινωνικής ανάπτυξης που είναι απαραίτητες για την πλήρη και ισότιμη ένταξή τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην κοινωνία. Για τον σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, και ιδίως:
- α) διευκολύνουν την εκμάθηση του συστήματος Braille, εναλλακτικής γραφής, βοηθητικών και εναλλακτικών τρόπων, μέσων και μορφών επικοινωνίας, την ανάπτυξη ικανοτήτων προσανατολισμού και κυκλοφορίας και διευκολύνουν τη στήριξη και καθοδήγηση από ομοίους·
  - β) διευκολύνουν τη μάθηση της νοηματικής γλώσσας και προωθούν τη γλωσσική ταυτότητα της κοινότητας των κωφών·
  - γ) εξασφαλίζουν ότι η εκπαίδευση τυφλών, κωφών ή κωφών και τυφλών ατόμων, και ιδίως παιδιών, παρέχεται στις πλέον κατάλληλες γλώσσες και με τους κατάλληλους τρόπους και μέσα επικοινωνίας, σε περιβάλλον που στοχεύει στη μέγιστη ακαδημαϊκή και κοινωνική ανάπτυξη.
4. Για να διευκολύνουν την άσκηση αυτού του δικαιώματος, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την απασχόληση καθηγητών, περιλαμβανομένων καθηγητών με αναπηρία, ειδικευμένων στη νοηματική γλώσσα ή/και το σύστημα Braille, και για την κατάρτιση επαγγελματιών και προσωπικού σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Η κατάρτιση αυτή περιλαμβάνει ευαισθητοποίηση στην αναπηρία και χρήση των κατάλληλων βοηθητικών και εναλλακτικών τρόπων, μέσων και μορφών επικοινωνίας, παιδαγωγικών μεθόδων και υλικού, προσαρμοσμένων στις ανάγκες των ατόμων με αναπηρία.
5. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση στη γενική τριτοβάθμια εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση, την εκπαίδευση ενηλίκων και τη διά βίου μάθηση, χωρίς διακρίσεις και σε ισότιμη βάση με τους άλλους. Για τον σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται την παροχή εύλογων διευκολύνσεων σε άτομα με αναπηρία.

Άρθρο 25

Υγεία

Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν το υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας χωρίς διάκριση λόγω αναπηρίας. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε υπηρεσίες υγείας που λαμβάνουν υπόψη τις διαπερατότητες του φύλου, περιλαμβανομένων των υπηρεσιών αποκατάστασης της υγείας. Ειδικότερα τα συμβαλλόμενα κράτη:

- α) παρέχουν στα άτομα με αναπηρία δωρεάν ή προσιτές υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και προγράμματα του ίδιου εύρους, ποιότητας και επιπέδου με αυτά που παρέχουν σε άλλα άτομα, περιλαμβανομένου του τομέα της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των προγραμμάτων για τη δημόσια υγεία·
- β) παρέχουν στα άτομα με αναπηρία την ειδική για τις αναπηρίες τους αναγκαία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, που περιλαμβάνει την έγκαιρη διάγνωση και απαραίτητη παρέμβαση, και υπηρεσίες για την ελαχιστοποίηση και πρόληψη περαιτέρω αναπηριών, ιδίως για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους·
- γ) παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες υγείας όσο το δυνατόν πιο κοντά στις τοπικές κοινότητες, περιλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών·
- δ) ζητούν από τους επαγγελματίες του ιατρικού κλάδου να παρέχουν στα άτομα με αναπηρία περίθαλψη της ίδιας ποιότητας με αυτήν που παρέχουν στα άλλα άτομα και με βάση την ελεύθερη και εμπεριστατωμένη συγκατάθεσή τους, προωθώντας μεταξύ άλλων την ευαισθητοποίηση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αξιοπρέπειας, αυτονομίας και αναγκών των ατόμων με αναπηρία, μέσω ενεργειών κατάρτισης και της διάδοσης κανόνων δεοντολογίας για τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα της υγείας·

- ε) απαγορεύουν τις διακρίσεις σε βάρος των ατόμων με αναπηρία όσον αφορά τη σύναψη ασφάλισης υγείας και ασφάλισης ζωής, όταν αυτή η ασφάλιση επιτρέπεται από την εθνική νομοθεσία, ασφάλιση η οποία πρέπει να παρέχεται με δίκαιο και λογικό τρόπο·
- στ) αποτρέπουν κάθε διακρισιακή άρνηση παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ή φροντίδας ή στερεάς ή υγρής τροφής λόγω αναπηρίας.

Άρθρο 26

Προσαρμογή και αποκατάσταση

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν αποτελεσματικά και κατάλληλα μέτρα, στα οποία περιλαμβάνεται η στήριξη από ομοίους, για να βοηθήσουν τα άτομα με αναπηρία να επιτύχουν και να διατηρήσουν τη μέγιστη ανεξαρτησία, πλήρη σωματική, ψυχοσυναισθητική, κοινωνική και επαγγελματική ικανότητα και πλήρη ένταξη και συμμετοχή σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής. Για τον σκοπό αυτό, τα συμβαλλόμενα κράτη οργανώνουν, ενισχύουν και επεκτείνουν την παροχή ενός πλήρους φάσματος υπηρεσιών και προγραμμάτων προσαρμογής και αποκατάστασης, ιδίως στους τομείς της υγείας, της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών υπηρεσιών, κατά τρόπον ώστε οι εν λόγω υπηρεσίες και τα προγράμματα:
- α) να αρχίσουν να εφαρμόζονται το συντομότερο δυνατόν με βάση πολύπλευρη και επιστημονική αξιολόγηση των αναγκών και των δυνατοτήτων του ατόμου·
- β) να στηρίζουν τη συμμετοχή και ένταξη στην κοινότητα και σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας, να είναι εθελοντικές και να παρέχονται στα άτομα με αναπηρία όσο το δυνατόν πιο κοντά στις δικές τους κοινότητες, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την ανάπτυξη της αρχικής και συνεχούς κατάρτισης επαγγελματιών και προσωπικού των υπηρεσιών προσαρμογής και αποκατάστασης.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη προωθούν τη διαθεσιμότητα, γνώση και χρήση βοηθητικών συσκευών και τεχνολογιών που έχουν σχεδιαστεί για άτομα με αναπηρία και διευκολύνουν την προσαρμογή και αποκατάσταση.

Άρθρο 27

Εργασία και απασχόληση

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να εργάζονται σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα. Αυτό περιλαμβάνει και το δικαίωμα να κερδίζουν τα προς το ζην με εργασία την οποία επιλέγουν ή αποδέχονται ελεύθερα στην αγορά εργασίας και σε εργασιακό περιβάλλον ανοικτό, δεκτικό και προσβάσιμο στα άτομα με αναπηρία. Τα συμβαλλόμενα κράτη διασφαλίζουν και προωθούν την άσκηση του δικαιώματος στην εργασία και για τα άτομα που αποκτούν αναπηρία κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους, λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένων των νομοθετικών, που μεταξύ άλλων έχουν ως στόχο:
- α) να απαγορεύσουν τις διακρίσεις λόγω αναπηρίας όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με όλες τις μορφές απασχόλησης, περιλαμβανομένων των όρων πρόσληψης και απασχόλησης, διατήρησης της απασχόλησης, επαγγελματικής ανέλιξης και συνθηκών ασφαλούς και υγιεινής εργασίας·
- β) να προστατεύουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, σε ισότιμη βάση με τα δικαιώματα των άλλων ατόμων, να απολαμβάνουν δίκαιες και ευνοϊκές συνθήκες εργασίας, όπως ίσες ευκαιρίες και ίση αμοιβή για εργασία ίσης αξίας, σε συνθήκες ασφαλούς και υγιεινής εργασίας, προστασίας από παρενόχληση και αποκατάστασης αδικιών·
- γ) να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ασκούν τα εργασιακά και συνδικαλιστικά τους δικαιώματα σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα·
- δ) να επιτρέπουν στα άτομα με αναπηρία να έχουν αποτελεσματική πρόσβαση σε προγράμματα γενικού τεχνικού και επαγγελματικού προσανατολισμού, σε υπηρεσίες ευρέσεως εργασίας και σε επαγγελματική και διαρκή κατάρτιση·
- ε) να προωθούν τις ευκαιρίες απασχόλησης και την επαγγελματική εξέλιξη των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, καθώς και την παροχή βοήθειας για την εξεύρεση, απόκτηση, διατήρηση και επάνοδο στην απασχόληση·
- στ) να προωθούν ευκαιρίες αυτοαπασχόλησης, επιχειρηματικότητας, ανάπτυξης συνεταιρισμών και δημιουργίας ατομικών επιχειρήσεων·
- ζ) να απασχολούν άτομα με αναπηρία στον δημόσιο τομέα·
- η) να ευνοούν την απασχόληση ατόμων με αναπηρία στον ιδιωτικό τομέα, εφαρμόζοντας κατάλληλες πολιτικές και μέτρα, όπως προγράμματα θετικής δράσης, παροχή κινήτρων και άλλα μέτρα·
- θ) να διασφαλίζουν την παροχή εύλογων διευκολύνσεων στα άτομα με αναπηρία στον χώρο εργασίας·
- ι) να προωθούν την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας από τα άτομα με αναπηρία στην ελεύθερη αγορά εργασίας·
- ια) να προωθούν την εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικής αποκατάστασης, διατήρησης της εργασίας και επανόδου στην εργασία των ατόμων με αναπηρία.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται ότι τα άτομα με αναπηρία δεν κρατούνται σε συνθήκες σκλαβιάς ή δουλείας και προστατεύονται, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, από καταναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία.

Άρθρο 28

Ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης και κοινωνική προστασία

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία σε ικανοποιητικές συνθήκες διαβίωσης για τα ίδια και τις οικογένειές τους, που περιλαμβάνει την επάρκεια τροφής, ένδυσης και στέγης, και το δικαίωμα στη διαρκή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλίζουν και να προωθούν την υλοποίηση αυτού του δικαιώματος χωρίς διακρίσεις λόγω αναπηρίας.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία για κοινωνική προστασία και για άσκηση αυτού του δικαιώματος χωρίς διάκριση λόγω αναπηρίας και λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίζουν και να προωθούν την υλοποίηση του δικαιώματος αυτού, περιλαμβανομένων μέτρων που έχουν στόχο:

- α) να διασφαλίσουν την ίση πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε καθαρό νερό και σε απαραίτητες και προσιτές υπηρεσίες, βοηθητικό εξοπλισμό και συσκευές και άλλα μέσα που εξυπηρετούν ανάγκες οι οποίες συνδέονται με την αναπηρία·
- β) να διασφαλίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, ιδίως των γυναικών και κοριτσιών και των ηλικιωμένων ατόμων με αναπηρία, σε προγράμματα κοινωνικής προστασίας και προγράμματα μείωσης της φτώχειας·
- γ) να διασφαλίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους που ζουν σε καταστάσεις φτώχειας σε κρατική βοήθεια με δαπάνες που συνδέονται με την αναπηρία, ιδίως δαπάνες για επαρκή κατάρτιση, παροχή συμβουλών, οικονομική ενίσχυση και προσωρινή φροντίδα·
- δ) να διασφαλίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε κρατικά στεγαστικά προγράμματα·
- ε) να διασφαλίζουν την ίση πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε παροχές συντάξεως και προγράμματα συνταξιοδότησης.

Άρθρο 29

Συμμετοχή στην πολιτική και τη δημόσια ζωή

Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται στα άτομα με αναπηρία πολιτικά δικαιώματα και τη δυνατότητα να τα απολαμβάνουν σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα και αναλαμβάνουν τη δέσμευση:

- α) να διασφαλίζουν την πραγματική, πλήρη και ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην πολιτική και δημόσια ζωή, άμεσα ή μέσω αντιπροσώπων τους οποίους επιλέγουν ελεύθερα, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος και της δυνατότητας του εκλέγειν και εκλέγεσθαι των ατόμων με αναπηρία, μεταξύ άλλων μέσω:
  - i) της διασφάλισης ότι οι διαδικασίες, οι χώροι και τα υλικά της ψηφοφορίας είναι κατάλληλα, προσβάσιμα, εύκολα κατανοητά και εύχρηστα·
  - ii) της προστασίας του δικαιώματος των ατόμων με αναπηρία να ψηφίζουν με μυστική ψηφοφορία σε εκλογές και δημοψηφίσματα χωρίς εκφοβισμό και να είναι υποψήφια σε εκλογές, να ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους ως αιρετοί και να εκτελούν όλες τις δημόσιες λειτουργίες σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, διευκολύνοντας τη χρήση βοηθητικών και νέων τεχνολογιών κατά περίπτωση·
  - iii) της εξασφάλισης της ελεύθερης έκφρασης της βούλησης των ατόμων με αναπηρία ως εκλογέων και, εφόσον είναι απαραίτητο, εάν το ζητήσουν, παρέχοντας συνδρομή για τον σκοπό αυτό κατά την ψηφοφορία από άτομο της δικής τους επιλογής·
- β) να προωθούν ενεργά ένα περιβάλλον στο οποίο τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν πραγματικά και πλήρως στα κοινά, χωρίς διάκριση και σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, και να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή τους στα κοινά, η οποία περιλαμβάνει:
  - i) τη συμμετοχή σε μη κυβερνητικές οργανώσεις και ενώσεις που ασχολούνται με τη δημόσια και πολιτική ζωή της χώρας και στις δραστηριότητες και τη διοίκηση των πολιτικών κομμάτων·
  - ii) τη δημιουργία και συμμετοχή σε οργανώσεις ατόμων με αναπηρία για να εκπροσωπούνται σε διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Άρθρο 30

Συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή, σε δραστηριότητες αναψυχής και στον αθλητισμό

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να συμμετέχουν ισότιμα στην πολιτιστική ζωή και λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα άτομα με αναπηρία:
  - α) απολαμβάνουν πρόσβαση σε πολιτιστικό υλικό σε προσβάσιμη μορφή·
  - β) απολαμβάνουν πρόσβαση σε τηλεοπτικά προγράμματα, ταινίες, θεατρικές παραστάσεις και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις σε προσβάσιμη μορφή·
  - γ) απολαμβάνουν πρόσβαση σε χώρους πολιτιστικών εκδηλώσεων ή υπηρεσίες, όπως θέατρα, μουσεία, κινηματογράφοι, βιβλιοθήκες και υπηρεσίες τουρισμού και, εφόσον είναι δυνατό, σε μνημεία και σε χώρους εθνικής πολιτιστικής κληρονομιάς.
2. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να προσφέρουν στα άτομα με αναπηρία τη δυνατότητα να αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν τη δημιουργικότητα, το καλλιτεχνικό και πνευματικό δυναμικό τους, όχι μόνο για δικό τους όφελος, αλλά και για τη βελτίωση της κοινωνίας.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, για να εξασφαλίσουν ότι οι νόμοι περί προστασίας δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας δεν συνιστούν παράλογο εμπόδιο ή διακρισιακή μεταχείριση για την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία σε πολιτιστικά αγαθά.
4. Τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα, σε ισότιμη βάση με τα άλλα άτομα, να αναγνωρίζεται και να ενισχύεται η ειδική πολιτιστική και γλωσσική ταυτότητά τους, συμπεριλαμβανομένων των νοηματικών γλωσσών και της παιδείας των κωφών.
5. Για να παρέχουν στα άτομα με αναπηρία τη δυνατότητα ισότιμης συμμετοχής σε δραστηριότητες αναψυχής, ελεύθερου χρόνου και αθλητισμού, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε:
  - α) να ενθαρρύνουν και να προωθούν την πληρέστερη δυνατή συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία σε βασικές αθλητικές δραστηριότητες σε όλα τα επίπεδα·
  - β) να εξασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν την ευκαιρία να οργανώνουν, να αναπτύσσουν και να συμμετέχουν σε ειδικές δραστηριότητες άθλησης και αναψυχής και, για τον σκοπό αυτό, να παρέχουν σε ισότιμη βάση τα κατάλληλα μέσα προπονήσεων, κατάρτισης και πόρους·
  - γ) να εξασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν πρόσβαση σε χώρους διεξαγωγής αθλημάτων και δραστηριοτήτων αναψυχής και τουρισμού·
  - δ) να εγγυώνται ότι τα παιδιά με αναπηρία έχουν ίση πρόσβαση στο παιχνίδι, σε δραστηριότητες αναψυχής, ελεύθερου χρόνου και άθλησης, καθώς και σε δραστηριότητες στα πλαίσια του σχολικού συστήματος·
  - ε) να διασφαλίζουν ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να λαμβάνουν υπηρεσίες από άτομα που συμμετέχουν στην οργάνωση δραστηριοτήτων αναψυχής, τουρισμού, ελεύθερου χρόνου και αθλητισμού.

Άρθρο 31

Στατιστικές και συλλογή δεδομένων

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν τη δέσμευση να συλλέγουν τα κατάλληλα στοιχεία, περιλαμβανομένων των στατιστικών και των αποτελεσμάτων ερευνών, που τους επιτρέπουν να διαμορφώνουν και να ασκούν πολιτικές για την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης. Η διαδικασία συλλογής και διατήρησης αυτών των πληροφοριών είναι σύμφωνη:
  - α) με τις πάγιες νομικές εγγυήσεις, περιλαμβανομένης της νομοθεσίας περί προστασίας προσωπικών δεδομένων, έτσι ώστε να διασφαλίζονται το απόρρητο και ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής των ατόμων με αναπηρία·
  - β) με τους διεθνώς αποδεκτούς κανόνες προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών και με τους κανόνες δεοντολογίας που διέπουν τη συλλογή και χρησιμοποίηση στατιστικών.
2. Τα στοιχεία που συλλέγονται με βάση το παρόν άρθρο αναλύονται, κατά περίπτωση, και χρησιμοποιούνται για να αξιολογείται αν τα συμβαλλόμενα κράτη τηρούν τις υποχρεώσεις τους βάσει της παρούσας σύμβασης και για να εντοπίζονται και να αίρονται τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην άσκηση των δικαιωμάτων τους.
3. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την ευθύνη της διάδοσης αυτών των στατιστικών και εξασφαλίζουν την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και άλλων ατόμων σ' αυτά.

Άρθρο 32

Διεθνής συνεργασία

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη αναγνωρίζουν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας και της προώθησής της για τη στήριξη των εθνικών προσπαθειών για την υλοποίηση του σκοπού και των στόχων της παρούσας σύμβασης και λαμβάνουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον σκοπό αυτό, μεταξύ τους και, κατά περίπτωση, σε συνεργασία με τις αρμόδιες διεθνείς και περιφερειακές οργανώσεις και τους φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως τις οργανώσεις ατόμων με αναπηρία. Τα μέτρα αυτά έχουν ιδίως στόχο:

- α) να εξασφαλίζουν ότι η διεθνής συνεργασία, που περιλαμβάνει και τα διεθνή αναπτυξιακά προγράμματα, λαμβάνει υπόψη και είναι ανοικτή στα άτομα με αναπηρία·
- β) να διευκολύνουν και να στηρίζουν τη δημιουργία ικανοτήτων μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειριών, προγραμμάτων κατάρτισης και βέλτιστων πρακτικών·
- γ) να διευκολύνουν τη συνεργασία στον τομέα της έρευνας και την πρόσβαση στην επιστημονική και τεχνική γνώση·
- δ) να παρέχουν, εάν χρειάζεται, τεχνική και οικονομική βοήθεια, να διευκολύνουν την απόκτηση και την από κοινού χρησιμοποίηση προσβάσιμων και βοηθητικών τεχνολογιών και τη μεταφορά τεχνολογίας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων κάθε συμβαλλόμενου κράτους να τηρεί τις υποχρεώσεις του βάσει της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 33

Εφαρμογή και παρακολούθηση σε εθνικό επίπεδο

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη, σύμφωνα με το σύστημα διακυβέρνησής τους, ορίζουν ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για τα ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης και μεριμνούν για τη δημιουργία ή τον σχεδιασμό, στο πλαίσιο της διοίκησης, ενός συντονιστικού μηχανισμού που θα διευκολύνει συναφείς δράσεις σε διάφορους τομείς και σε διαφορετικά επίπεδα.

2. Τα συμβαλλόμενα κράτη, σύμφωνα με τα δικαιοδικά και διοικητικά τους συστήματα, διατηρούν, ενισχύουν, ορίζουν ή δημιουργούν, εντός του συμβαλλόμενου κράτους, πλαίσιο που περιλαμβάνει έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους μηχανισμούς για την προώθηση, την προστασία και τον έλεγχο της εφαρμογής της παρούσας σύμβασης. Κατά τον σχεδιασμό ή τη δημιουργία αυτού του μηχανισμού, τα συμβαλλόμενα κράτη λαμβάνουν υπόψη τις αρχές που διέπουν το καθεστώς και τη λειτουργία των εθνικών οργανισμών προστασίας και προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3. Οι φορείς της κοινωνίας των πολιτών, και ιδίως στα άτομα με αναπηρία και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους, συμμετέχουν πλήρως στη διαδικασία παρακολούθησης.

Άρθρο 34

Επιτροπή για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

1. Συστήνεται επιτροπή για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (στη συνέχεια αναφέρεται «η επιτροπή») η οποία ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα.

2. Η επιτροπή θα αποτελείται, όταν τεθεί σε ισχύ η παρούσα σύμβαση, από δώδεκα (12) εμπειρογνώμονες. Έπειτα από εξήντα (60) πρόσθετες επικυρώσεις ή προσχωρήσεις στη σύμβαση, τα μέλη της επιτροπής θα αυξηθούν κατά έξι (6) και θα ανέλθουν σε δεκαοκτώ (18) κατ' ανώτατο όριο.

3. Τα μέλη της επιτροπής συμμετέχουν ως άτομα και διαθέτουν υψηλό ηθικό κύρος και αναγνωρισμένη ικανότητα και εμπειρία στον τομέα της παρούσας σύμβασης. Κατά τον ορισμό των υποψηφίων τους, τα συμβαλλόμενα κράτη καλούνται να δώσουν τη δέουσα βαρύτητα στη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 3 της παρούσας σύμβασης.

4. Τα μέλη της επιτροπής εκλέγονται από τα συμβαλλόμενα κράτη, τα οποία λαμβάνουν μέριμνα για την ίση γεωγραφική κατανομή, την εκπροσώπηση των διαφόρων πολιτισμών και των κύριων νομικών συστημάτων, την ισορροπημένη εκπροσώπηση των φύλων και τη συμμετοχή εμπειρογνομένων με αναπηρία.

5. Τα μέλη της επιτροπής εκλέγονται σε συνεδριάσεις της διάσκεψης των συμβαλλόμενων κρατών με μυστική ψηφοφορία από κατάλογο υποψηφίων οι οποίοι ορίζονται από τα συμβαλλόμενα κράτη μεταξύ των υπηκόων τους. Στις συνεδριάσεις αυτές, για τις οποίες η απαρτία επιτυγχάνεται με την παρουσία των δύο τρίτων των συμβαλλόμενων κρατών, μέλη της επιτροπής εκλέγονται τα πρόσωπα που λαμβάνουν τον μεγαλύτερο αριθμό ψήφων και την απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων των αντιπροσώπων των παρόντων και ψηφισάντων συμβαλλόμενων κρατών.

6. Η πρώτη εκλογή θα πραγματοποιηθεί το αργότερο σε έξι μήνες από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της παρούσας σύμβασης. Τουλάχιστον τέσσερις μήνες πριν από την ημερομηνία κάθε εκλογής, ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών αποστέλλει επιστολή στα συμβαλλόμενα κράτη καλώντας τα να υποβάλουν τις υποψηφιότητες εντός δύο μηνών. Ο γενικός γραμματέας συντάσσει στη συνέχεια κατάλογο κατ' αλφαβητική σειρά όλων των υποψηφίων που ορίζονται με τον τρόπο αυτό, αναφέροντας το συμβαλλόμενο κράτος καταγωγής τους, και υποβάλλει τον κατάλογο στα συμβαλλόμενα κράτη.
7. Τα μέλη της επιτροπής εκλέγονται για θητεία τεσσάρων ετών. Έχουν δικαίωμα επανεκλογής για μία ακόμη θητεία. Όμως, η θητεία των έξι από τα μέλη που θα εκλεγούν στην πρώτη εκλογή θα λήξει σε δύο έτη· αμέσως μετά την πρώτη εκλογή, τα ονόματα αυτών των έξι μελών θα επιλεγούν με κλήρωση από τον προεδρεύοντα στη συνεδρίαση που αναφέρεται στην παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.
8. Η εκλογή των έξι συμπληρωματικών μελών της επιτροπής θα πραγματοποιηθεί κατά την τακτική εκλογή, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος άρθρου.
9. Σε περίπτωση θανάτου ή παραίτησης ή δήλωσης μέλους της επιτροπής ότι για οιοδήποτε λόγο δεν είναι σε θέση να ασκήσει πλέον τα καθήκοντά του, το συμβαλλόμενο κράτος καταγωγής αυτού του μέλους ορίζει έναν άλλο εμπειρογνώμονα που διαθέτει τα προσόντα και ικανοποιεί τις απαιτήσεις που ορίζονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος άρθρου, για να υπηρετήσει την υπόλοιπη θητεία.
10. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.
11. Ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών παρέχει το αναγκαίο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για την αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων της επιτροπής βάσει της παρούσας σύμβασης και συγκαλεί την πρώτη συνεδρίασή της.
12. Με την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα μέλη της επιτροπής που ορίζονται βάσει της παρούσας σύμβασης λαμβάνουν αμοιβές από τους πόρους των Ηνωμένων Εθνών υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που αποφασίζει η Γενική Συνέλευση, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των αρμοδιοτήτων της επιτροπής.
13. Τα μέλη της επιτροπής δικαιούνται τις διευκολύνσεις, τα προνόμια και τις ασυλίες των εμπειρογνομένων που συμμετέχουν σε αποστολές των Ηνωμένων Εθνών, όπως αυτά καθορίζονται στα σχετικά μέρη της σύμβασης περί των προνομίων και ασυλιών των Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 35

Εκθέσεις των συμβαλλόμενων κρατών

1. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος υποβάλλει στην επιτροπή, μέσω του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, αναλυτική έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για να τηρήσει τις υποχρεώσεις του βάσει της παρούσας σύμβασης και σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί προς αυτή την κατεύθυνση, εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας σύμβασης για το οικείο συμβαλλόμενο κράτος.
2. Στη συνέχεια, τα συμβαλλόμενα κράτη υποβάλλουν εκθέσεις τουλάχιστον κάθε τέσσερα έτη και όποτε το ζητήσει η επιτροπή.
3. Η επιτροπή αποφασίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για το περιεχόμενο των εκθέσεων.
4. Ένα συμβαλλόμενο κράτος που έχει υποβάλει αναλυτική αρχική έκθεση στην επιτροπή δεν είναι απαραίτητο να επαναλαμβάνει, στις επόμενες εκθέσεις του, πληροφορίες που έχουν ήδη παρασχεθεί. Τα συμβαλλόμενα κράτη καλούνται να συντάξουν τις εκθέσεις τους με ανοικτή και διαφανή διαδικασία, δίνοντας τη δέουσα βαρύτητα στη διάταξη του άρθρου 4 παράγραφος 3 της παρούσας σύμβασης.
5. Οι εκθέσεις μπορούν να αναφέρουν τους παράγοντες και τις δυσκολίες που επηρεάζουν τον βαθμό υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα σύμβαση.

Άρθρο 36

Εξέταση των εκθέσεων

1. Κάθε έκθεση εξετάζεται από την επιτροπή, η οποία διατυπώνει τις απαραίτητες προτάσεις και γενικές παρατηρήσεις για την έκθεση και τις διαβιβάζει στο οικείο συμβαλλόμενο κράτος. Το συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να απαντήσει παρέχοντας κάθε στοιχείο της επιλογής του στην επιτροπή. Η επιτροπή μπορεί να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες από τα συμβαλλόμενα κράτη σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο κράτος καθυστερεί σημαντικά να υποβάλει έκθεση, η επιτροπή μπορεί να ειδοποιήσει το εν λόγω συμβαλλόμενο κράτος ότι πρέπει να εξετάσει την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης στο εν λόγω συμβαλλόμενο κράτος βάσει αξιόπιστων πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της η επιτροπή, εάν η σχετική έκθεση δεν υποβληθεί εντός τριών μηνών από την ειδοποίηση. Η επιτροπή καλεί το εν λόγω συμβαλλόμενο κράτος να λάβει μέρος σ' αυτή την εξέταση. Σε περίπτωση που το συμβαλλόμενο κράτος ανταποκριθεί υποβάλλοντας τη σχετική έκθεση, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

3. Ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών μεριμνά για την κοινοποίηση των εκθέσεων σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη.
4. Τα συμβαλλόμενα κράτη μεριμνούν για την ευρεία κοινοποίηση των εκθέσεων τους στους πολίτες της χώρας τους και διευκολύνουν την πρόσβασή τους στις προτάσεις και γενικές συστάσεις σχετικά με τις εν λόγω εκθέσεις.
5. Η επιτροπή υποβάλλει, εφόσον το θεωρεί απαραίτητο, στις ειδικευμένες οργανώσεις, ταμεία και προγράμματα των Ηνωμένων Εθνών και σε άλλους αρμόδιους φορείς εκθέσεις των συμβαλλόμενων κρατών, για την αντιμετώπιση ενός αιτήματος ή μιας ανάγκης για παροχή τεχνικής συμβουλής ή βοήθειας, παράλληλα με τις τυχόν παρατηρήσεις και συστάσεις της επιτροπής σχετικά με τις εν λόγω αιτήσεις ή δηλώσεις.

Άρθρο 37

Συνεργασία μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών και της επιτροπής

1. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος συνεργάζεται με την επιτροπή και βοηθά τα μέλη της να εκπληρώσουν τα καθήκοντά τους.
2. Στις σχέσεις της με τα συμβαλλόμενα κράτη, η επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τρόπους και τα μέσα αναβάθμισης των ικανοτήτων των κρατών να εφαρμόσουν την παρούσα σύμβαση, περιλαμβανομένης της διεθνούς συνεργασίας.

Άρθρο 38

Σχέσεις της επιτροπής με άλλους οργανισμούς

Για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας σύμβασης και την ενθάρρυνση της διεθνούς συνεργασίας στον καλυπτόμενο από την παρούσα σύμβαση τομέα:

- α) Οι ειδικευμένες οργανώσεις και τα άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών δύνανται να εκπροσωπούνται κατά την εξέταση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας σύμβασης που εμπίπτουν στο πεδίο της εντολής τους. Η επιτροπή μπορεί να καλεί τις ειδικευμένες οργανώσεις και άλλα αρμόδια όργανα, εάν το κρίνει απαραίτητο, να παράσχουν συμβουλές σχετικά με την εφαρμογή της σύμβασης σε τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων τους. Η επιτροπή μπορεί να καλεί τις ειδικευμένες οργανώσεις και άλλα όργανα των Ηνωμένων Εθνών να υποβάλουν εκθέσεις για την εφαρμογή της σύμβασης σε τομείς οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο των δραστηριοτήτων τους.
- β) Η επιτροπή, κατά την εκπλήρωση της εντολής της, συμβουλευέται, κατά περίπτωση, άλλους αρμόδιους οργανισμούς που έχουν συσταθεί βάσει διεθνών Συνθηκών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, με στόχο να εξασφαλιστεί η συνέπεια με τις αντίστοιχες διαδικασίες υποβολής εκθέσεων, προτάσεων και γενικών συστάσεων και για να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 39

Έκθεση της επιτροπής

Η επιτροπή υποβάλλει κάθε δύο έτη στη Γενική Συνέλευση και στο Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο έκθεση για τις δραστηριότητές της και μπορεί να υποβάλει προτάσεις και γενικές συστάσεις με βάση την εξέταση των εκθέσεων και των πληροφοριών που λαμβάνει από τα συμβαλλόμενα κράτη. Οι προτάσεις αυτές και οι γενικές συστάσεις περιλαμβάνονται στην έκθεση της επιτροπής μαζί με τις παρατηρήσεις, εφόσον υπάρχουν, των συμβαλλόμενων κρατών.

Άρθρο 40

Διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών

1. Τα συμβαλλόμενα κράτη συνεδριάζουν τακτικά σε διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών για να εξετάσουν κάθε ζήτημα που συνδέεται με την εφαρμογή της παρούσας σύμβασης.
2. Το αργότερο εντός έξι μηνών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας σύμβασης, ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών συγκαλεί τη διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών. Οι επόμενες συνεδριάσεις συγκαλούνται από τον γενικό γραμματέα κάθε δύο έτη ή με απόφαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων κρατών.

Άρθρο 41

Θεματοφύλακας

Ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών είναι ο θεματοφύλακας της παρούσας σύμβασης.

Άρθρο 42

Υπογραφή

Όλα τα κράτη μέλη και οι οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης μπορούν να υπογράψουν την παρούσα σύμβαση στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη από τις 30 Μαρτίου 2007.

Άρθρο 43

Αποδοχή δέσμευσης

Η παρούσα σύμβαση υπόκειται σε κύρωση από τα κράτη που την έχουν υπογράψει και στην τυπική επιβεβαίωση από τους συμβαλλόμενους οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης. Θα είναι ανοικτή για προσχώρηση σε κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης που δεν την έχει υπογράψει.

Άρθρο 44

Οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης

1. «Οργανισμός περιφερειακής ολοκλήρωσης» είναι οργανισμός που αποτελείται από κυρίαρχα κράτη μιας συγκεκριμένης περιοχής, στον οποίο τα κράτη μέλη έχουν μεταβιβάσει αρμοδιότητες σε θέματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση. Οι οργανισμοί αυτοί δηλώνουν στις πράξεις τυπικής επιβεβαίωσης ή προσχώρησης τους την έκταση των αρμοδιοτήτων τους σε ζητήματα που διέπονται από την παρούσα σύμβαση. Στη συνέχεια, ενημερώνουν τον θεματοφύλακα για κάθε σημαντική τροποποίηση της έκτασης των αρμοδιοτήτων τους.

2. Οι αναφορές της παρούσας σύμβασης σε «συμβαλλόμενα κράτη» ισχύουν και για τους εν λόγω οργανισμούς εντός των ορίων της αρμοδιότητάς τους.

3. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 1 και του άρθρου 47 παράγραφοι 2 και 3 της παρούσας σύμβασης, δεν προσμετράται κανένα έγγραφο που κατατίθεται από οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης.

4. Οι οργανισμοί περιφερειακής ολοκλήρωσης μπορούν, για τα θέματα της αρμοδιότητάς τους, να ασκούν το δικαίωμα ψήφου στη διάσκεψη των συμβαλλόμενων κρατών, με αριθμό ψήφων ίσο με τον αριθμό των κρατών μελών τους τα οποία είναι συμβαλλόμενα κράτη της παρούσας σύμβασης. Οι οργανισμοί αυτοί δεν μπορούν να ασκήσουν το δικαίωμα ψήφου, εάν κάποιο από τα κράτη μέλη τους ασκήσει το δικαίωμα ψήφου του και αντιστρόφως.

Άρθρο 45

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα σύμβαση τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα από την κατάθεση της εικοστής πράξης κύρωσης ή προσχώρησης.

2. Για κάθε κράτος ή οργανισμό περιφερειακής ολοκλήρωσης που κυρώνει, επιβεβαιώνει τυπικά ή προσχωρεί στην παρούσα σύμβαση μετά την κατάθεση της εν λόγω εικοστής πράξης, η σύμβαση αρχίζει να ισχύει την τριακοστή ημέρα από την κατάθεση της δικής του πράξης.

Άρθρο 46

Επιφυλάξεις

1. Απαγορεύεται η διατύπωση επιφυλάξεων ασυμβίβαστων με το αντικείμενο και τον σκοπό της παρούσας σύμβασης.

2. Οι επιφυλάξεις μπορούν να αρθούν ανά πάσα στιγμή.

Άρθρο 47

Τροποποιήσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να προτείνει τροποποίηση της παρούσας σύμβασης και να την υποβάλει στον γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Ο γενικός γραμματέας κοινοποιεί κάθε προταθείσα τροποποίηση στα συμβαλλόμενα κράτη, ζητώντας να ενημερωθεί εάν επιθυμούν τη σύγκληση διάσκεψης των συμβαλλόμενων κρατών που θα εξετάσει και θα λάβει απόφαση σχετικά με τις προταθείσες τροποποιήσεις. Εάν εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία αυτής της κοινοποίησης τουλάχιστον το ένα τρίτο των συμβαλλόμενων κρατών ταχθεί υπέρ της σύγκλησης διάσκεψης, ο γενικός γραμματέας συγκαλεί τη διάσκεψη υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Κάθε τροποποίηση που εγκρίνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων των παρόντων και ψηφισάντων συμβαλλόμενων κρατών υποβάλλεται από τον γενικό γραμματέα στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για έγκριση και στη συνέχεια σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη για αποδοχή.

2. Κάθε τροποποίηση που ψηφίζεται και εγκρίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου τίθεται σε ισχύ την τριακοστή ημέρα από την ημερομηνία κατά την οποία ο αριθμός των πράξεων αποδοχής που έχουν κατατεθεί είναι ίσος με τα δύο τρίτα των συμβαλλόμενων κρατών που ήταν παρόντα την ημερομηνία έγκρισης της τροποποίησης. Στη συνέχεια, η τροποποίηση τίθεται σε ισχύ για κάθε συμβαλλόμενο κράτος την τριακοστή ημέρα από την κατάθεση της δικής του πράξης αποδοχής. Μια τροποποίηση είναι δεσμευτική μόνο για τα συμβαλλόμενα κράτη που την έχουν αποδεχθεί.

3. Με ομόφωνη απόφαση της διάσκεψης των συμβαλλόμενων κρατών, μια τροποποίηση που έχει ψηφιστεί και εγκριθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και αφορά αποκλειστικά τα άρθρα 34, 38, 39 και 40, τίθεται σε ισχύ για όλα τα συμβαλλόμενα κράτη την τριακοστή ημέρα μετά την ημερομηνία κατά την οποία ο αριθμός των πράξεων αποδοχής που έχουν κατατεθεί είναι ίσος με τα δύο τρίτα των συμβαλλόμενων κρατών που ήταν παρόντα την ημερομηνία έγκρισης της τροποποίησης.

Άρθρο 48

Καταγγελία

Ένα συμβαλλόμενο κράτος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα σύμβαση με έγγραφη κοινοποίηση στον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Η καταγγελία αρχίζει να ισχύει ένα έτος μετά την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον γενικό γραμματέα.

Άρθρο 49

Προσβάσιμη μορφή

Το κείμενο της παρούσας σύμβασης διατίθεται σε προσβάσιμες μορφές.

Άρθρο 50

Αυθεντικές γλώσσες του κειμένου

Τα κείμενα της παρούσας σύμβασης στην αραβική, κινεζική, αγγλική, γαλλική, ρωσική και ισπανική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφωντες πληρεξούσιοι, δέντως εξουσιοδοτημένοι από τις κυβερνήσεις τους, υπέγραψαν την παρούσα σύμβαση.

_____

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΔΗΛΩΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

(Δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 της σύμβασης)

Το άρθρο 44 παράγραφος 1 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (εφεξής: «η σύμβαση») προβλέπει ότι στην πράξη τυπικής επιβεβαίωσης ή προσχώρησης των οργανισμών περιφερειακής ολοκλήρωσης θα δηλώνεται η επέκταση των αρμοδιοτήτων τους αναφορικά με ζητήματα που διέπονται από τη σύμβαση.

Τα νυν μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας είναι το Βασίλειο του Βελγίου, η Δημοκρατία της Βουλγαρίας, η Τσεχική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Δανίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Δημοκρατία της Εσθονίας, η Ιρλανδία, η Ελληνική Δημοκρατία, το Βασίλειο της Ισπανίας, η Γαλλική Δημοκρατία, η Ιταλική Δημοκρατία, η Κυπριακή Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Λετονίας, η Δημοκρατία της Λιθουανίας, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, η Δημοκρατία της Ουγγαρίας, η Δημοκρατία της Μάλτας, το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, η Δημοκρατία της Αυστρίας, η Δημοκρατία της Πολωνίας, η Πορτογαλική Δημοκρατία, η Ρουμανία, η Δημοκρατία της Σλοβενίας, η Σλοβακική Δημοκρατία, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, το Βασίλειο της Σουηδίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα σημειώνει ότι για τους σκοπούς της σύμβασης, ο όρος «κράτη μέλη» ισχύει για οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία εφαρμόζεται, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει η εν λόγω Συνθήκη και ιδίως το άρθρο 299.

Σύμφωνα με το άρθρο 299, η παρούσα δήλωση δεν εφαρμόζεται στα εδάφη των κρατών μελών στα οποία δεν εφαρμόζεται η εν λόγω Συνθήκη και δεν προδικάζει μέτρα ή θέσεις που μπορούν ενδεχομένως να υιοθετηθούν δυνάμει της σύμβασης για τα συγκεκριμένα κράτη μέλη εξ ονόματος και προς το συμφέρον αυτών των εδαφών.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 της σύμβασης, η παρούσα δήλωση αναφέρει τις αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται στην Κοινότητα από τα κράτη μέλη βάσει της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στους τομείς που καλύπτονται από τη σύμβαση.

Το πεδίο και η άσκηση της κοινοτικής αρμοδιότητας υπόκεινται, από τη φύση τους, σε συνεχή εξέλιξη και η Κοινότητα θα συμπληρώσει ή θα τροποποιήσει αυτή τη δήλωση, εάν είναι απαραίτητο, σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 της σύμβασης.

Σε ορισμένα ζητήματα η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα ενώ σε άλλα ζητήματα η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη έχουν συντρέχουσα. Τα κράτη μέλη παραμένουν αρμόδια για όλα τα ζητήματα για τα οποία οι αρμοδιότητες δεν έχουν μεταφερθεί στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Εν προκειμένω:

1. Η Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά τη συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων με την κοινή αγορά και το κοινό δασμολόγιο.

Στην έκταση που οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου επιηρεάζονται από τη διάταξη της σύμβασης, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αποδεχθεί τις υποχρεώσεις αυτές όσον αφορά τη δημόσια διοίκησή της. Η Κοινότητα δηλώνει σχετικά ότι έχει τις εξουσίες να ασχολείται με τις ρυθμίσεις των προσλήψεων, των όρων υπηρεσίας, της αμοιβής, της εκπαίδευσης κ.λπ. των μη εκλεγμένων υπαλλήλων δυνάμει του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και των κανόνων εφαρμογής των εν λόγω κανονισμών⁽¹⁾.

2. Η Κοινότητα έχει συντρέχουσα αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη όσον αφορά τη δράση για την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας, την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων, προσώπων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, τη γεωργία, τις σιδηροδρομικές, οδικές, θαλάσσιες και αεροπορικές μεταφορές, τη φορολογία, την εσωτερική αγορά, την ίση αμοιβή ανδρών και γυναικών εργαζομένων και τις στατιστικές.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ, ΕΚΑΧ) αριθ. 259/68 του Συμβουλίου, της 29ης Φεβρουαρίου 1968, περί καθορισμού του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων και του καθεστώτος που εφαρμόζεται επί του λοιπού προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 56 της 4.3.1968, σ. 1).

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να εισέλθει στη σύμβαση αυτή όσον αφορά τα εν λόγω ζητήματα μόνο στο μέτρο που οι διατάξεις της σύμβασης ή οι νομικές πράξεις που θεσπίζονται για την εφαρμογή επηρεάζουν κοινούς κανόνες που έχουν προηγουμένως συσταθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Όταν υφίστανται κοινοτικοί κανόνες αλλά δεν θίγονται, ειδικότερα σε περιπτώσεις κοινοτικών διατάξεων που θεσπίζουν μόνο ελάχιστες απαιτήσεις, τα κράτη μέλη έχουν αρμοδιότητα, με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να δρα στον τομέα αυτόν. Σε διαφορετική περίπτωση η αρμοδιότητα παραμένει στο κράτος μέλος. Στο προσάρτημα επισυνάπτεται κατάλογος σχετικών πράξεων που έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Το εύρος της αρμοδιότητας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που συνεπάγονται οι πράξεις αυτές αξιολογείται με αναφορά στις συγκεκριμένες διατάξεις εκάστου μέτρου, και ειδικότερα στον βαθμό στον οποίο οι διατάξεις αυτές θεσπίζουν κοινούς κανόνες.

3. Οι ακόλουθες πολιτικές της ΕΚ μπορούν επίσης να αφορούν τη σύμβαση των ΗΕ: τα κράτη μέλη και η Κοινότητα εργάζονται για την ανάπτυξη συντονισμένης στρατηγικής για την απασχόληση. Η Κοινότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη παιδείας υψηλού επιπέδου, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ κρατών μελών και, εάν αυτό απαιτείται, υποστηρίζοντας και συμπληρώνοντας τη δράση τους. Η Κοινότητα εφαρμόζει πολιτική επαγγελματικής εκπαίδευσης η οποία στηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών. Η Κοινότητα, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και συνεχίζει να εφαρμόζει τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής. Η Κοινότητα ασκεί πολιτική για τη συνεργασία για την ανάπτυξη και την οικονομική, χρηματοδοτική και τεχνική συνεργασία με τρίτες χώρες, με την επιφύλαξη των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων των κρατών μελών.

Προσάρτημα

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Οι κατωτέρω πράξεις της Κοινότητας δείχνουν την έκταση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας με βάση τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ειδικότερα, σε ορισμένα ζητήματα η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει αποκλειστική αρμοδιότητα όσον αφορά κάποια ζητήματα ενώ σε άλλα ζητήματα η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη έχουν συντρέχουσα αρμοδιότητα. Το εύρος της αρμοδιότητας της Κοινότητας που συνεπάγονται οι πράξεις αυτές αξιολογείται με αναφορά στις συγκεκριμένες διατάξεις εκάστου μέτρου, και ειδικότερα, το εύρος στο οποίο οι διατάξεις αυτές θεσπίζουν κοινούς κανόνες που επηρεάζονται από τις διατάξεις της σύμβασης.

— όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης

Οδηγία 1999/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1999, σχετικά με τον ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών (ΕΕ L 91 της 7.4.1999, σ. 10).

Οδηγία 2001/85/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2001, περί ειδικών διατάξεων για οχήματα μεταφοράς επιβατών, άνω των οκτώ θέσεων εκτός της θέσεως του οδηγού, και περί τροποποίησης των οδηγιών 70/156/ΕΟΚ και 97/27/ΕΚ (ΕΕ L 42 της 13.2.2002, σ. 1).

Οδηγία 96/48/ΕΚ του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1996, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα του διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος μεγάλης ταχύτητας (ΕΕ L 235 της 17.9.1996, σ. 6) όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2004/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 164 της 30.4.2004, σ. 114).

Οδηγία 2001/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαρτίου 2001, για τη διαλειτουργικότητα του συμβατικού διευρωπαϊκού σιδηροδρομικού συστήματος (ΕΕ L 110 της 20.4.2001, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2004/50/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, (ΕΕ L 164 της 30.4.2004, σ. 114).

Οδηγία 2006/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τη θέσπιση τεχνολογικών προδιαγραφών για τα πλοία εσωτερικής ναυσιπλοΐας και την κατάργηση της οδηγίας 82/714/ΕΟΚ (ΕΕ L 389 της 30.12.2006, σ. 1).

Οδηγία 2003/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την τροποποίηση της οδηγίας 98/18/ΕΚ του Συμβουλίου για τους κανόνες και τα πρότυπα ασφαλείας για τα επιβατικά πλοία (ΕΕ L 123 της 17.5.2003, σ. 18).

Οδηγία 2007/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, για τη θέσπιση πλαισίου για την έγκριση των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκούμενων τους και των συστημάτων, κατασκευαστικών στοιχείων και χωριστών τεχνικών μονάδων που προορίζονται για τα οχήματα αυτά (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 263 της 9.10.2007, σ. 1).

Απόφαση 2008/164/ΕΚ της Επιτροπής, της 21ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με την τεχνική προδιαγραφή διαλειτουργικότητας για τα άτομα μειωμένης κινητικότητας στο διευρωπαϊκό συμβατικό σιδηροδρομικό σύστημα και στο διευρωπαϊκό σιδηροδρομικό σύστημα υψηλών ταχυτήτων (ΕΕ L 64 της 7.3.2008, σ. 72).

Οδηγία 95/16/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1995, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τους ανελκυστήρες (ΕΕ L 213 της 7.9.1995, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2006/42/ΕΚ 2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τα μηχανοστάσια και για την τροποποίηση της οδηγίας 95/16/ΕΚ (ΕΕ L 157 της 9.6.2006, σ. 24).

Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία-πλαίσιο) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 33).

Οδηγία 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία καθολικής υπηρεσίας) (ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51).

Οδηγία 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών (ΕΕ L 15 της 21.1.1998, σ. 14), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2002/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Ιουνίου 2002, για την τροποποίηση της οδηγίας 97/67/ΕΚ όσον αφορά το περαιτέρω άνοιγμα των κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών στον ανταγωνισμό. (ΕΕ L 176 της 5.7.2002, σ. 21) όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2008/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Φεβρουαρίου 2008, για την τροποποίηση της οδηγίας 97/67/ΕΚ όσον αφορά την πλήρη υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς των κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 52 της 27.2.2008, σ. 3).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργησή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 25).

Οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 1).

Οδηγία 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (ΕΕ L 134 της 30.4.2004, σ. 114).

Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1992, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων στις διαδικασίες σύναψης των συμβάσεων φορέων οι οποίοι λειτουργούν στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών (ΕΕ L 76 της 23.3.1992, σ. 14), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων (ΕΕ L 335 της 20.12.2007, σ. 31).

Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί της εφαρμογής των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης συμβάσεων κρατικών προμηθειών και δημοσίων έργων (ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 33), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των οδηγιών 89/665/ΕΟΚ και 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών προσφυγής στον τομέα της σύναψης δημόσιων συμβάσεων (ΕΕ L 335 της 20.12.2007, σ. 31).

— στον τομέα της ανεξάρτητης διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης, της εργασίας και της απασχόλησης

Οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία (ΕΕ L 303 της 2.12.2000, σ. 16).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 800/2008 της Επιτροπής, της 6ης Αυγούστου 2008, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης (γενικός κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία) (ΕΕ L 214 της 9.8.2008, σ. 3).

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2289/83 της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1983, περί καθορισμού των διατάξεων εφαρμογής των άρθρων 70 έως 78 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 918/83 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών (ΕΕ L 220 της 11.8.1983, σ. 15).

Οδηγία 83/181/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 14 παράγραφος 1 περίπτωση δ) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ για την απαλλαγή από τον φόρο προστιθέμενης αξίας ορισμένων οριστικών εισαγωγών αγαθών (ΕΕ L 105 της 23.4.1983, σ. 38).

Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23).

Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 918/83 του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών (ΕΕ L 105 της 23.4.1983, σ. 1).

Οδηγία 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 347 της 11.12.2006, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2009/47/ΕΚ του Συμβουλίου, της 5ης Μαΐου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ όσον αφορά μειωμένους συντελεστές του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ L 116 της 9.5.2009, σ. 18).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2005, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 277 της 21.10.2005, σ. 1).

Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με την αναδιάρθρωση του κοινοτικού πλαισίου φορολογίας των ενεργειακών προϊόντων και της ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 283 της 31.10.2003, σ. 51).

— στον τομέα της ατομικής κινητικότητας

Οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 237 της 24.8.1991, σ. 1).

Οδηγία 2006/126/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την άδεια οδήγησης (ΕΕ L 403 της 30.12.2006, σ. 18).

Οδηγία 2003/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, σχετικά με την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών ορισμένων οδικών οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων ή επιβατών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3820/85 του Συμβουλίου και της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 76/914/ΕΟΚ (ΕΕ L 226 της 10.9.2003, σ. 4).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 295/91 (ΕΕ L 46 της 17.2.2004, σ. 1).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα όταν ταξιδεύουν αεροπορικά (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 1).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1899/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/91 του Συμβουλίου για την εναρμόνιση των τεχνικών κανόνων και των διοικητικών διαδικασιών στον τομέα της πολιτικής αεροπορίας (ΕΕ L 377 της 27.12.2006, σ. 1).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1371/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 14).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1370/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2007, για τις δημόσιες επιβατικές σιδηροδρομικές και οδικές μεταφορές και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΟΚ) αριθ. 1191/69 και (ΕΟΚ) αριθ. 1107/70 (ΕΕ L 315 της 3.12.2007, σ. 1).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 8/2008 της Επιτροπής, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3922/91 όσον αφορά τις κοινές απαιτήσεις και τις διοικητικές διαδικασίες που εφαρμόζονται στις εμπορικές αεροπορικές μεταφορές (ΕΕ L 10 της 12.1.2008, σ. 1).

— όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες

Οδηγία 2001/83/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Νοεμβρίου 2001, περί κοινοτικού κώδικος για τα φάρμακα που προορίζονται για ανθρώπινη χρήση (ΕΕ L 311 της 28.11.2001, σ. 67), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 2004/27/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 136 της 30.4.2004, σ. 34).

Οδηγία 2007/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2007, για την τροποποίηση της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 332 της 18.12.2007, σ. 27).

Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1).

Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167 της 22.6.2001, σ. 10).

Οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK και 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές) (ΕΕ L 149 της 11.6.2005, σ. 22).

— όσον αφορά τις στατιστικές και συλλογή δεδομένων

Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 577/98 του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1998, για τη διενέργεια δειγματοληπτικής έρευνας εργατικού δυναμικού στην Κοινότητα (ΕΕ L 77 της 14.3.1998, σ. 3) με τους συναφείς εκτελεστικούς κανονισμούς.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1177/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 2003, σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (EE-SILC): Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ (ΕΕ L 165 της 3.7.2003, σ. 1) με τους συναφείς εκτελεστικούς κανονισμούς.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 458/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Απριλίου 2007, σχετικά με το ευρωπαϊκό σύστημα ολοκληρωμένων στατιστικών κοινωνικής προστασίας (ESSPROS) (ΕΕ L 113 της 30.4.2007, σ. 3) με τους συναφείς εκτελεστικούς κανονισμούς.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία (ΕΕ L 354 της 31.12.2008, σ. 70).

— στον τομέα της διεθνούς συνεργασίας

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1889/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για την καθιέρωση χρηματοδοτικού μέσου για την προαγωγή της δημοκρατίας και των δικαιωμάτων του ανθρώπου παγκοσμίως (ΕΕ L 386 της 29.12.2006, σ. 1).

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 718/2007 της Επιτροπής, της 12ης Ιουνίου 2007, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 για τη θέσπιση μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ) (ΕΕ L 170 της 29.6.2007, σ. 1).

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

**ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 27 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ
ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δηλώνει ότι, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο (ιδίως την οδηγία 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2000, για τη διαμόρφωση γενικού πλαισίου για την ίση μεταχείριση στην απασχόληση και την εργασία) τα κράτη μέλη μπορούν, όποτε το κρίνουν σκόπιμο, να διατυπώνουν χωριστές επιφυλάξεις επί του άρθρου 27 παράγραφος 1 της σύμβασης περί αναπηριών, στο μέτρο που το άρθρο 3 παράγραφος 4 της εν λόγω οδηγίας του Συμβουλίου αναγνωρίζει το δικαίωμα των κρατών μελών να εξαιρούν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω αναπηρίας οσάκις πρόκειται για την απασχόληση στις ένοπλες δυνάμεις. Ως εκ τούτου, η Κοινότητα δηλώνει ότι συνάπτει τη σύμβαση χωρίς να θίγεται το ανωτέρω δικαίωμα το οποίο αναγνωρίζεται στα κράτη μέλη δυνάμει του κοινοτικού δικαίου.
